

Ajuntament
de Barcelona

L'EMPREDORIA A BARCELONA

2018

Març de 2020

Departament d'Anàlisi
Oficina Municipal de Dades

ÍNDEX

I.	PRESENTACIÓ	2
II.	SÍNTESI DELS PRINCIPALS RESULTATS.....	3
III.	L'EMPREDORIA A BARCELONA I ALTRES ÀMBITS. 2010-2018	4
IV.	PERFIL DELS EMPRENEDORS A BARCELONA	9
IV.1.	Característiques personals dels emprenedors	9
IV.2.	L'emprenedoria per sector d'activitat	10
IV.3.	Durada de l'activitat emprenedora.....	12
V.	L'EMPREDORIA A BARCELONA PER DISTRICTES	14
VI.	TAXES D'ACTIVITAT EMPRENEDORA	17
VI.1.	Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona i a d'altres àmbits i ciutats	17
VI.2.	Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora 2010-2018	20
VI.3.	Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona segons les característics personals dels emprenedors.....	26
VI.4.	Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona per districtes	28
VII.	NOTA METODOLÒGICA	32
VII.1.	Delimitació de la figura de l'emprenedor	32
VII.2.	Tractament estadístic.....	32

I. PRESENTACIÓ

Aquest informe constitueix la tercera edició d'una línia de treball iniciada l'any 2018 pel Departament d'Anàlisi de l'Oficina Municipal de Dades, amb l'objectiu d'analitzar l'activitat emprenedora a Barcelona, a partir de l'explotació de la informació provinent de la Mostra Contínua de Vides Laborals (MCVL)¹. Es tracta d'una aproximació a la quantificació del nombre d'emprenedors autònoms centrada en la ciutat de Barcelona, si bé l'estudi també inclou nombroses referències a l'entorn metropolità i Catalunya.

Les dades que es presenten venen a complementar la informació d'una font estadística consolidada sobre l'emprenedoria, que tradicionalment es ve publicant en el marc del projecte acadèmic *Global Entrepreneurship Monitor (GEM)*². Iniciat a la *London Business School* l'any 1999, Espanya hi participa en aquest estudi de referència internacional en el camp de l'activitat emprenedora des de l'any 2000 i Catalunya des del 2003. Els resultats del projecte, tanmateix, només es presenten pel conjunt de Catalunya i la província de Barcelona. És per això, que, amb el present estudi, des de l'Ajuntament es contribueix a superar, almenys en part, la manca d'informació sobre l'emprenedoria a la nostra ciutat.

Els darrers anys ha crescut l'interès per l'emprenedoria i l'anàlisi dels factors que determinen les iniciatives relacionades amb la creació d'empreses. L'activitat emprenedora ha estat objecte d'estudi i de polítiques públiques de suport i promoció, com n'és bon exemple la creixent atenció que ha rebut per part de l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant Barcelona Activa.

L'explotació de la MCVL per part de l'Oficina Municipal de Dades permet conèixer amb molt nivell de detall diversos aspectes del mercat de treball de Barcelona³. En el cas de l'emprenedoria, la figura de l'emprenedor s'identifica a la MCVL a partir de l'estudi dels treballadors del règim d'autònoms de la Seguretat Social que inicien una activitat la durada de la qual comprèn un període de fins a 42 mesos⁴.

Els treballadors que a Barcelona reuneixen aquests requisits i estan actius a finals de l'any de referència (2018 en aquest cas) configuren una mostra de prop de 1.700 observacions. Una grandària que permet, en la primera part de l'informe, fer l'aproximació al nombre d'emprenedors posant l'accent en diversos aspectes relacionats amb el perfil socio-demogràfic, sectorial i territorial de l'emprenedoria de Barcelona. A la segona part de l'estudi es calculen les taxes d'activitat emprenedora definides a partir de la metodologia del projecte *GEM*, com el quocient entre el nombre d'emprenedors i el total de població en la franja d'edat compresa entre 18 i 64 anys i s'analitza l'evolució de la propensió a l'emprenedoria en el període comprés entre 2010 i 2018.

¹ La MCVL és un conjunt de microdades individuals anonimitzades, extretes aleatòriament dels registres de la Seguretat Social.

² També hi ha una segona referència que té com a font l'OCDE, *l'Entrepreneurship Indicators Programme*. En aquest cas es tracta d'un sistema d'indicadors derivat de l'estadística empresarial dels diferents països de l'OCDE.

³ Bona part dels treballs desenvolupats fins ara s'han centrat en els treballadors assalariats, estudiant aspectes com els salaris i la seva evolució en els darrers anys, situacions de precarietat laboral, la distribució, la desigualtat salarial o la bretxa salarial per raó de gènere. Aquests informes es poden consultar al Web de *Barcelona Economia*.

⁴ Concepció de la figura de l'emprenedor basada en la metodologia del projecte GEM. Veure nota metodològica.

II. SÍNTESI DELS PRINCIPALS RESULTATS

- El nombre d'emprenedors autònoms residents a Barcelona l'any 2018 va ser de 41.725 persones, majoritàriament homes (58,7%). L'any 2018 va augmentar el nombre d'emprenedors a Barcelona (+2,8% anual) compensant en bona part el descens de l'any anterior i entre 2010 i 2018 la xifra ha crescut prop del 40% a Barcelona i l'AMB.
- La taxa d'activitat emprenedora a la ciutat l'any 2018 (4,06%), va ser superior a la del seu entorn metropolità (3,10%) o el conjunt de Catalunya (3,49%), encapçalant un any més el rànquing de grans ciutats espanyoles, per davant de Madrid (3,34%) o València (3,74%).
- La taxa d'activitat emprenedora dels homes (4,88%) va ser superior a la de les dones (3,28%), tant a Barcelona com a la resta d'àmbits territorials, al llarg de tot el període.
- La taxa a Barcelona s'ha incrementat en més d'un punt percentual entre 2010 i 2018, més que a la resta d'àmbits. La dels homes ha crescut 1,6 punts a Barcelona, més que la de les dones (0,9 punts) i el diferencial entre sexes ha tendit a eixamplar-se en aquest període.
- El nombre d'emprenedors de 18 a 39 anys va créixer notablement l'any 2018 (+9,6%) fins a representar el 51,2% del total, mentre van disminuir els de 40 a 64 anys (-3,6%).
- La taxa d'activitat dels emprenedors de 18 a 39 anys (4,58%) s'ha mantingut per sobre de la del grup de 40 a 64 anys (3,63%) al llarg de tot el període 2010-2018 i el seu creixement també ha estat lleugerament superior, fent que el diferencial entre ambdós col·lectius hagi tendit a eixamplar-se. La taxa més elevada va ser la del grup de 30 a 34 anys (6,50%).
- Prop de dos terços del total d'emprenedors a Barcelona eren de nacionalitat espanyola l'any 2018 (63,8%), però la seva participació sobre el total s'ha reduït entre 2010-2018, ja que els estrangers han experimentat un increment més intens.
- La població estrangera ha mostrat més propensió a l'emprenedoria (6,16%) que l'espanyola (3,40%) al llarg de tot el període 2010-2018, tant a Barcelona com a la resta d'àmbits. El diferencial entre ambdós col·lectius s'ha anat eixamplant el darrers anys. La taxa més elevada ha estat la del col·lectiu d'emprenedors europeus (6,99%).
- La major part dels emprenedors desenvolupaven la seva activitat al terciari, en coherència amb l'estructura productiva de Barcelona. Un 25,5% del total dins del grup de sectors d'*Activitats professionals, científiques, tècniques i Activitats administratives*.
- Bona part dels emprenedors van iniciar la seva activitat en els darrers dotze mesos (45,5%) i en un 24% dels casos l'antiguitat del negoci era de 12 a 24 mesos.
- L'Eixample concentrava el 2018 el major nombre d'emprenedors (16,9%), mentre que Les Corts va ser l'únic districte amb un pes relatiu del col·lectiu femení més elevat. Els emprenedors de 18 a 39 anys van ser especialment majoritaris a Sant Andreu i Ciutat Vella va presentar la participació més elevada d'emprenedoria estrangera.
- Sarrià-Sant Gervasi va ser el districte amb la major propensió a l'emprenedoria, amb una taxa del 5,71%, seguit de Gràcia (4,36%) i l'Eixample (4,11%). A tots els districtes, la taxa dels homes va ser més elevada que la de les dones. A la major part –excepte a l'Eixample i Les Corts– la propensió a emprendre dels de 18 a 39 anys va superar la dels de 40 a 64 anys, i la taxa d'activitat emprenedora dels estrangers va ser més elevada que la dels espanyols a tots els districtes excepte a Ciutat Vella, on les taxes van ser més similars.

III. L'EMPRENEDORIA A BARCELONA I ALTRES ÀMBITS. 2010-2018

L'any 2018 Barcelona comptava amb un total de 41.725 emprenedors residents a la ciutat, prop de dos terços de l'AMB (63,2%) i la quarta part del total de Catalunya (25,1%), d'acord amb l'estimació a partir de les dades de treballadors autònoms de la MCVL. A la resta de municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona⁵ la xifra va ser de 24.300 treballadors, fent un total de 66.025 emprenedors residents al conjunt de l'AMB, gairebé el 40% del total de Catalunya.

A Barcelona, els emprenedors van ser majoritàriament homes. Les dones emprenedores van representar el 41,3% del total, una participació quatre punts més elevada que a la resta de l'AMB i lleugerament superior també a la del total de Catalunya (40,2%).

Taula 1. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits (2018)

	Total	Dones	Homes	18-39 anys	40-64 anys	espanyols	estrangers
Barcelona (residents)	41.725	17.250	24.475	21.375	20.350	26.600	15.125
AMB (residents) sense Barcelona*	24.300	9.025	15.275	11.400	12.900	17.100	7.200
AMB (Residents)*	66.025	26.275	39.750	32.775	33.250	43.700	22.325
Catalunya	166.550	66.875	99.675	78.225	88.325	123.225	43.325

(*) Dades corresponents als municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

La distribució del nombre d'emprenedors entre els dos grans grups d'edat va seguir essent relativament equilibrada, si bé en el cas de Barcelona i a diferència de l'any anterior, la participació va estar lleugerament esbiaixada a favor dels més joves, de 18 a 30 anys (51,2%), mentre que a la resta d'àmbits analitzats els emprenedors de 40 a 64 anys van tenir un pes més elevat.

Els emprenedors de Barcelona l'any 2018 eren majoritàriament de nacionalitat espanyola, però els estrangers van representar més d'un terç del total de treballadors autònoms involucrats en la creació d'una empresa pròpia (36,2%), un participació més elevada que la que van tenir a la resta de l'AMB (29,6%) i Catalunya (26%).

Taula 2. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits (2010-2018)

	2010	2017	2018	Var.18/17 (%)	Var.18/10 (%)
Barcelona	29.950	40.600	41.725	2,8	39,3
AMB sense Barcelona*	17.750	24.125	24.300	0,7	36,9
Catalunya	151.925	170.050	166.550	-2,1	9,6

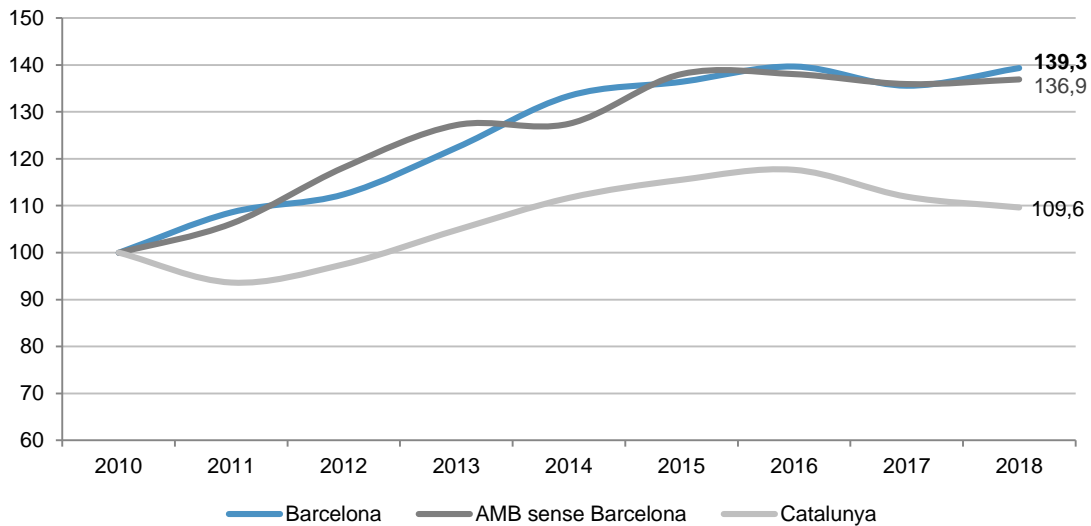
(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

⁵ Dades corresponents als municipis de l'AMB (sense Barcelona) de més de 40.000 habitants. El 2018, les dades inclouen els municipis de: Badalona, Castelldefels, Cerdanyola del Vallès, Cornellà de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Gavà, Hospitalet de Llobregat, El Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Sant Cugat del Vallès, Sant Feliu de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet i Viladecans.

Després del parèntesi en la tendència a l'alça del nombre d'emprenedors que va representar l'any 2017—quan la xifra es va reduir a tots els àmbits analitzats—l'emprenedoria va recuperar en el 2018 la senda del creixement a Barcelona (+2,8%) i en menor mesura a la resta de l'AMB (+0,7%), tot i que sense arribar a superar els màxims assolits l'any 2016, mentre que el conjunt de Catalunya va acumular dos anys consecutius de trajectòria a la baixa.

Pel conjunt del període amb dades disponibles (2010-2018), l'augment del nombre d'emprenedors va ser de prop del 40% tant a Barcelona com a l'AMB, multiplicant per quatre el ritme de creixement registrat a Catalunya.

Gràfic 1. Evolució de l'Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits, 2010-2018 (base 100=2010)

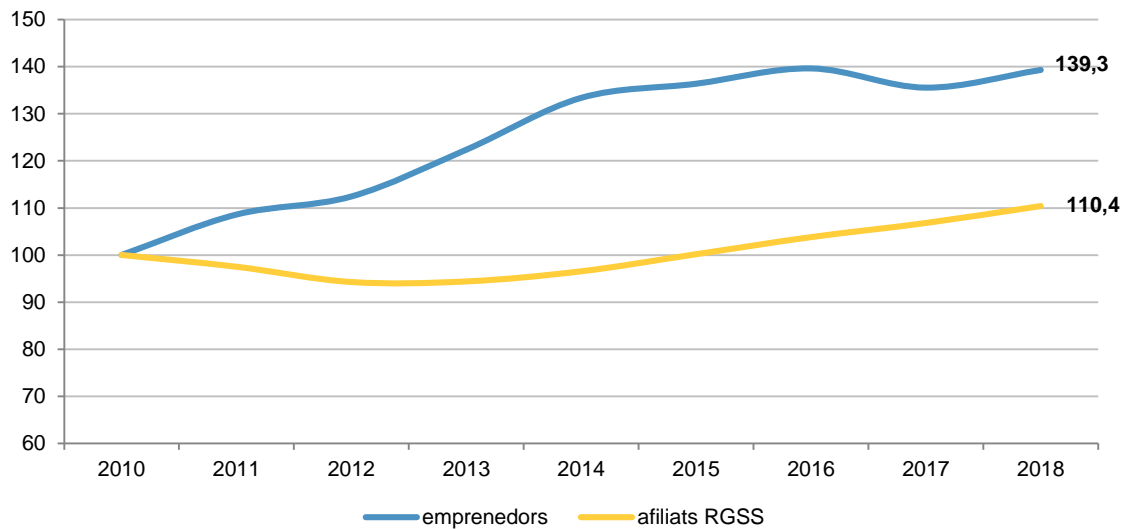

L'evolució de l'emprenedoria s'ha relacionat normalment amb el comportament del cicle econòmic, tendint a augmentar quan la conjuntura és més adversa i es destrueix ocupació, i en sentit invers, a reduir-se en els períodes de creixement econòmic.

Al gràfic 2 es compara l'evolució de l'emprenedoria amb la va seguir la afiliació al règim general de la Seguretat Social a Barcelona durant el període 2010-2018. Com es pot observar, la trajectòria alcista del nombre de persones emprenedores va ser molt intensa durant els anys de crisi, especialment fins l'any 2014, un període en el que la xifra d'assalariats i assalariades va marcar mínims, reflectint el comportament anticíclic de l'emprenedoria.

La tendència a l'estabilització que mostren els darrers anys les xifres d'emprenedors a Barcelona i l'AMB —especialment des de 2016— coincidint amb una etapa de creixement econòmic i d'augment del nombre de persones assalariades, posa novament de manifest el perfil contra cíclic de l'emprenedoria.

Gràfic 2. Evolució del nombre d'emprenedors i d'afiliats al règim general de la Seguretat Social a Barcelona (base 100=2010)

D'acord amb el projecte GEM, la dimensió de l'emprenedoria *per necessitat* ha tingut tradicionalment més rellevància durant els anys de crisi, per la manca d'alternatives davant les dificultats per a accedir a una ocupació, mentre que en els anys de major expansió del cicle econòmic guanyaria pes el que es considera la dimensió original de l'emprenedoria, la motivació *per oportunitat*⁶.

El detall del nombre d'emprenedors per sexe (taula 3) mostra com el creixement del nombre de persones emprenedores de l'any 2018 a Barcelona va ser molt més intens en el segment femení (+5%) que en el masculí (+1,2%).

Taula 3. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits per sexe (2010-2018)

	Dones					Homes				
	2010	2017	2018	Var.18/17 (%)	Var.18/10 (%)	2010	2017	2018	Var.18/17 (%)	Var.18/10 (%)
Barcelona	12.819	16.425	17.250	5,0	34,6	17.131	24.175	24.475	1,2	42,9
AMB sense Barcelona*	6.929	8.750	9.025	3,1	30,2	10.821	15.375	15.275	-0,7	41,2
Catalunya	61.682	65.625	66.875	1,9	8,4	90.243	104.425	99.675	-4,5	10,5

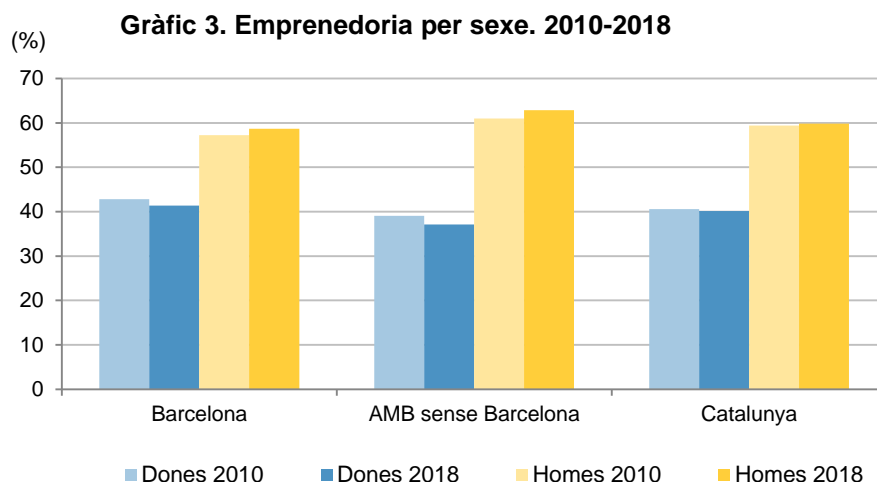
(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

Pel que fa als altres àmbits territorials, la variació a l'alça es va concentrar exclusivament en el col·lectiu de dones emprenedores, tant a la resta de l'AMB (+3,1%) com de Catalunya (+1,9%), mentre que el nombre d'homes emprenedors va evolucionar a la baixa, moderadament a l'entorn metropolità (-0,7%) i més intensament al conjunt de Catalunya (-4,5%).

⁶ Segons el projecte GEM, en els últims anys s'ha consolidat un important augment del pes de la motivació per oportunitat tant a Barcelona com a Catalunya, el que pot redundar en la millora de la qualitat de l'emprenedoria i l'augment de les probabilitats de supervivència de les noves empreses. D'acord amb aquesta font, el percentatge de població adulta catalana identificada com a emprenedor (TEA) l'any 2018 va ser del 8,1%, amb el següent desglossament: un 4,3% motivat per oportunitat, un 1,4% per necessitat, un 2% per una combinació de totes dues opcions i un 0,4% per altres motius. De forma similar, a la província de Barcelona la motivació per oportunitat va ser del 4,3% i per necessitat de l'1,5%.

Tanmateix, la millora de les xifres d'emprenedoria femenina de 2018 no va ser suficient per modificar substancialment la tendència del conjunt del període 2010-2018, que presenta un increment del nombre d'homes emprenedors de més del 40%, tant a Barcelona com a la resta de l'AMB, superior al del col·lectiu femení.

Com ha resultat d'aquesta evolució, el pes relatiu de l'emprenedoria femenina ha anat minvant lleugerament (gràfic 3). A Barcelona, les dones emprenedores representaven un 42,8% del total l'any 2010, una participació que es va reduir al 41,3% en el 2018, intensificant-se el biaix per sexe, de forma similar a la resta d'àmbits.

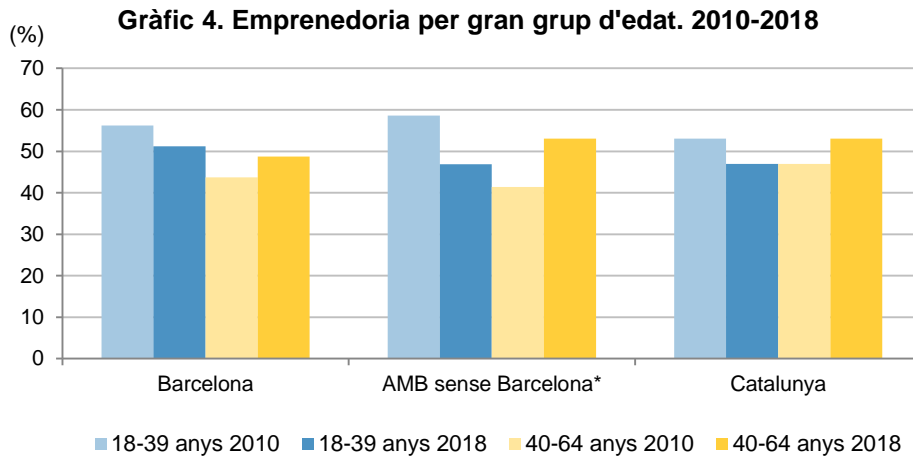
Pel que fa a l'edat, l'increment del nombre d'emprenedors de 2018 respecte a l'any anterior va obeir al repunt experimentat pel segment de joves (18-39 anys) tant a Barcelona (+9,6%) com a l'entorn metropolità (+5,1%), mentre el col·lectiu de 40 a 64 anys va evolucionar a la baixa a tots els àmbits analitzats el darrer any amb informació disponible.

Taula 4. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits per gran grup d'edat (2010-2018)

	18 - 39 anys					40 - 64 anys				
	2010	2017	2018	Var.18/17 (%)	Var.18/10 (%)	2010	2017	2018	Var.18/17 (%)	Var.18/10 (%)
Barcelona	16.850	19.500	21.375	9,6	26,9	13.100	21.100	20.350	-3,6	55,3
AMB sense Barcelona*	10.400	10.850	11.400	5,1	9,6	7.350	13.275	12.900	-2,8	75,5
Catalunya	80.575	79.700	78.225	-1,9	-2,9	71.350	90.350	88.325	-2,2	23,8

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

Tanmateix, pel conjunt del període 2010-2018, el major ritme de creixement dels emprenedors del grup d'edat de 40 a 64 anys ha fet que el col·lectiu de 18 a 39 anys –el majoritari l'any 2010- hagi anat perdent pes relatiu tant a Barcelona com a la resta d'àmbits. En el cas de la capital, el 2018 el biaix va ser lleugerament favorable al grup de 18 a 39 anys, que representava el 51,2% del total d'emprenedors, mentre que a la resta de l'AMB i Catalunya, la participació més elevada va correspondre al col·lectiu de 40 a 64 anys (53% del total).

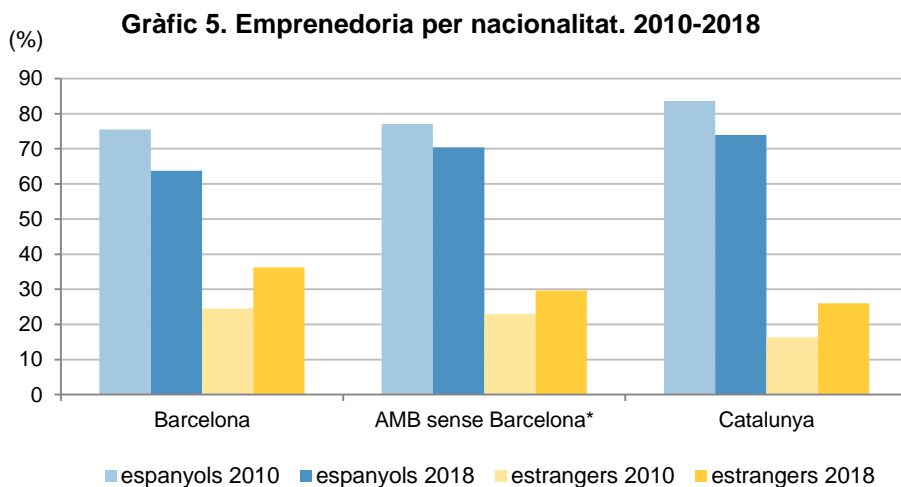
Respecte la nacionalitat, l'augment del nombre d'emprenedors de l'any 2018 es va concentrar exclusivament en el col·lectiu d'estrangers, repuntant de forma notable en relació amb l'any 2017 tant a Barcelona (+10,6%) com a la resta de l'AMB (+9,5%) i en menor mesura a Catalunya (+2,2%), mentre que el nombre d'emprenedors de nacionalitat espanyola va retrocedir a tots els àmbits.

Taula 5. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits segons nacionalitat (2010-2018)

	espanyols					estrangers				
	2010	2017	2018	Var.18/17 (%)	Var.18/10 (%)	2010	2017	2018	Var.18/17 (%)	Var.18/10 (%)
Barcelona	22.600	26.925	26.600	-1,2	17,7	7.350	13.675	15.125	10,6	105,8
AMB sense Barcelona*	13.675	17.550	17.100	-2,6	25,0	4.075	6.575	7.200	9,5	76,7
Catalunya	127.050	127.675	123.225	-3,5	-3,0	24.875	42.375	43.325	2,2	74,2

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

El fort ritme de creixement dels emprenedors estrangers entre els anys 2010 i 2018 especialment a Barcelona, on s'han més que doblat, ha fet guanyar pes relatiu a aquest col·lectiu al llarg del període a tots els àmbits. A la ciutat van passar de representar aproximadament un de cada quatre emprenedors el 2010 (24,5%) a més d'un terç del total el 2018 (36%).

IV. PERFIL DELS EMPRENEDORS A BARCELONA

En aquest capítol s'analitzen amb més nivell de detall les característiques personals dels emprenedors/es residents a Barcelona l'any 2018, així com el tipus de lloc de treball que ocupen –més concretament, el sector d'activitat al que pertanyen- i el temps que porten desenvolupant l'activitat emprenedora.

IV.1. Característiques personals dels emprenedors

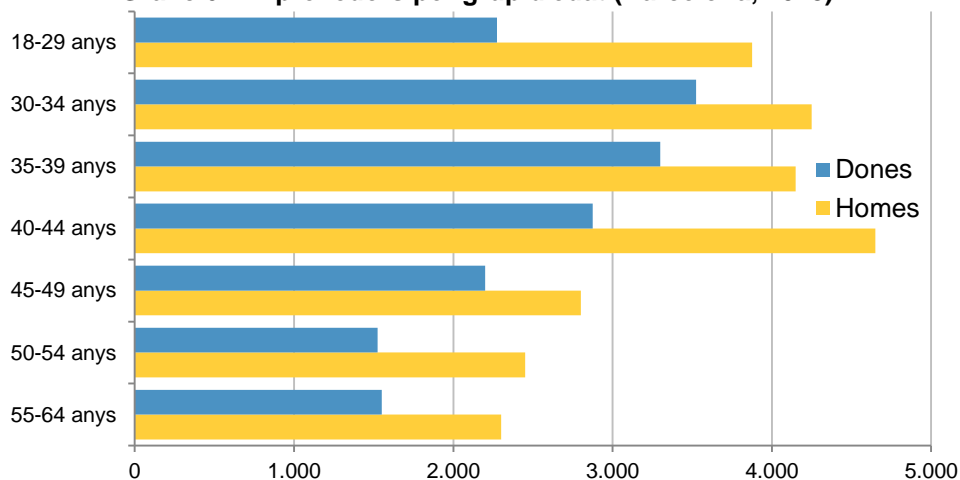
El grup d'edat de 30 a 34 anys va concentrar el major nombre d'emprenedors, amb el 18,6% del total (taula 6) seguit a poca distància dels grups de 40 a 44 anys (18%) i de 35 a 39 anys (17,9%). La franja compresa entre els 18 i els 44 anys va representar més de dos terços del total d'emprenedors (69,3%).

Taula 6. Emprenedors segons grup d'edat (Barcelona, 2018)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
18-29 anys	6.150	14,7	37,0	63,0
30-34 anys	7.775	18,6	45,3	54,7
35-39 anys	7.450	17,9	44,3	55,7
40-44 anys	7.525	18,0	38,2	61,8
45-49 anys	5.000	12,0	44,0	56,0
50-54 anys	3.975	9,5	38,4	61,6
55-64 anys	3.850	9,2	40,3	59,7
Total	41.725	100	41,3	58,7

Un any més, el pes dels homes va ser superior al de les dones a tots els grups d'edat, i la diferència entre sexes més reduïda va correspondre al grup de 30 a 34 anys, amb una participació de les emprenedores del 45,3% del total, quatre punts percentuals per sobre de la mitjana.

Gràfic 6. Emprenedors per grup d'edat (Barcelona, 2018)

Tot i que el biaix per sexe va ser notable als grups d'edat més avançada, l'any 2018 també va ser significatiu el desequilibri entre dones i homes en el grup d'emprenedors més joves (de 18 a 29 anys), on la participació femenina va ser de tan sols el 37% del total de persones emprenedores.

La participació de les dones també va ser inferior a la dels homes tant al col·lectiu d'estrangers com al d'emprenedors espanyols, on el seu pes va ser relativament més elevat (43,4%) que a les altres nacionalitats. Les persones emprenedores europees (sense Espanya) van representar el 15,8% del total, amb un pes de les dones inferior a la mitjana (39,2%), mentre que els estrangers més nombrosos, els de la resta del món –20,5% del total d'emprenedors- van ser el col·lectiu amb un participació dels homes més elevat i una representació de les dones de només el 36,5%.

Taula 7. Emprenedors segons nacionalitat (Barcelona, 2018)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
Espanya	26.600	63,8	43,4	56,6
Europa (sense Espanya)	6.575	15,8	39,2	60,8
Resta del món	8.550	20,5	36,5	63,5
Total	41.725	100	41,3	58,7

Pel que fa al nivell d'estudis de les persones emprenedores, més de dos terços del total (68,2%) tenien el títol de Batxiller o equivalent o titulacions superiors, mentre que els emprenedors que comptaven com a molt amb el Graduat Escolar, ESO o una Formació Professional de grau mig representaven en el 2018 una quarta part aproximadament (26,4%). En aquest darrer cas, la participació del col·lectiu femení va ser de només un terç del total, notablement inferior al pes de les emprenedores dins del col·lectiu que comptava amb un major nivell formatiu (45,4%).

Taula 8. Emprenedors segons nivell d'estudis (Barcelona, 2018)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
Fins a Graduat Escolar o equivalent	11.000	26,4	33,4	66,6
Batxiller, equivalents o superiors	28.475	68,2	45,4	54,6
No consta	2.250	5,4	28,9	71,1
Total	41.725	100	41,3	58,7

IV.2. L'emprenedoria per sector d'activitat

La taula 9 mostra la distribució del nombre d'emprenedors per sector d'activitat. Per tal de mantenir la representativitat de les dades, els sectors econòmics de la branca de serveis (CCAIE-2009) es presenten agregats en cinc grans grups d'activitat.

En línia amb una estructura del teixit productiu de la ciutat caracteritzada pel fort protagonisme dels sector serveis, la major part dels emprenedors autònoms residents a la ciutat -un 88,5% del total- desenvolupaven la seva activitat al terciari. Aquest percentatge va ser més d'onze punts percentuals superior al del conjunt de Catalunya (77,2%), on tant la indústria com la construcció tenen un major pes relatiu. A Barcelona, en canvi, l'emprenedoria a la construcció i especialment a la indústria va ser minoritària i estava dominada pel col·lectiu d'homes de més de 40 anys.

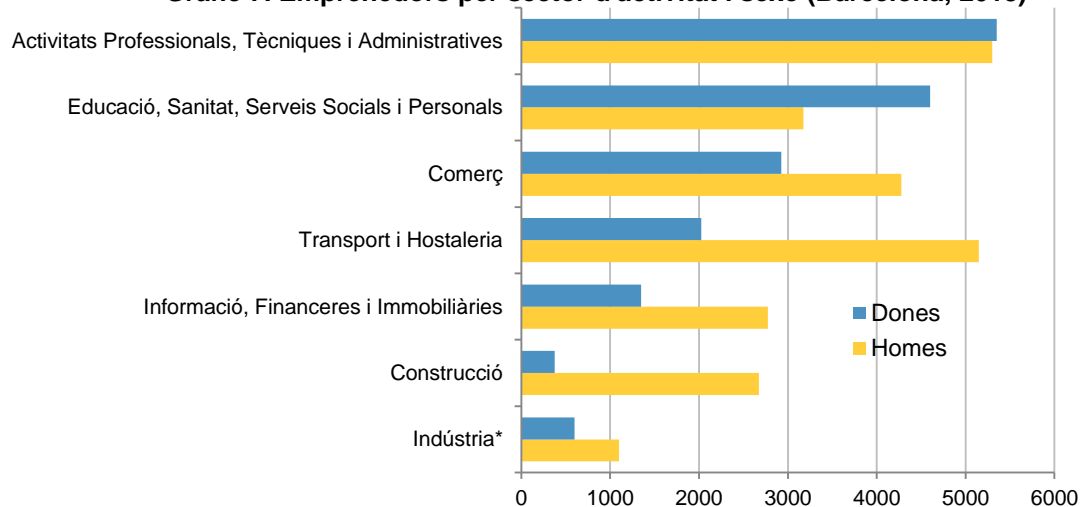
Taula 9. Emprenedors segons sector d'activitat, sexe i gran grup d'edat (Barcelona, 2018)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)	18-39 (%)	40-64 (%)
Indústria*	1.700	4,1	35,3	64,7	33,8	66,2
Construcció	3.050	7,3	12,3	87,7	42,6	57,4
Comerç	7.200	17,3	40,6	59,4	43,8	56,3
Transport i Hostaleria	7.175	17,2	28,2	71,8	51,9	48,1
Informació, Financeres i Immobiliàries	4.125	9,9	32,7	67,3	53,3	46,7
Activitats Professionals, Tècniques i Administratives	10.650	25,5	50,2	49,8	56,6	43,4
Educació, Sanitat, Serveis Socials i Personals	7.775	18,6	59,2	40,8	55,9	44,1
No consta	50	0,1	50,0	50,0	100,0	0,0
Total	41.725	100	41,3	58,7	51,2	48,8

(*) Nombre d'observacions inferior a 100

Com és habitual any rere any, el grup d'Activitats professionals, científiques i tècniques i d'Activitats administratives i auxiliars va concentrar el major nombre d'emprenedors a Barcelona l'any 2018 (25,5%) i va ser el que presentava una distribució per sexe més relativament equilibrada (gràfic 7) i un major pes relatiu dels treballadors de 18 a 39 anys, més de cinc punts per sobre de la mitjana. L'emprenedoria en aquest tipus d'activitats va tenir un pes relatiu a la capital superior en uns nou punts percentuals al del conjunt de Catalunya.

Gràfic 7. Emprenedors per sector d'activitat i sexe (Barcelona, 2018)

El grup d'activitats incloses dins l'epígraf d'*Educació, Sanitat, Serveis Socials, Activitats artístiques, de lleure i serveis a les persones*, el segon en nombre de persones emprenedores, amb una participació del 18,6% del total, va destacar especialment pel predomini del col·lectiu femení (59,2%), a més de l'elevat pes de l'estrat de gent jove (55,9%). En sentit invers, el grup d'activitats relatives al *Comerç al detall, a l'engròs i venda i reparació de vehicles*, el tercer en nombre d'emprenedors (17,3%) es va caracteritzar per un major pes relatiu dels homes (59,4%) i de les persones de més de 40 anys (56,3%). En relació amb Catalunya, el percentatge d'emprenedors que desenvolupaven la seva activitat al *Comerç* a Barcelona va ser inferior en gairebé dos punts percentuals, mentre que en el cas de *l'Educació, Sanitat, Serveis Socials i Personals* es va observar justament el contrari, amb un pes més elevat a la capital.

Amb una participació molt similar a la del *Comerç*, el percentatge d'emprenedors al *Transport i Hostaleria* a Barcelona l'any 2018 (17,2%) va ser lleugerament inferior al que aquestes activitats van tenir al conjunt de Catalunya (gairebé el 19%). Com va passar al grup d'activitats d'*Informació i comunicacions, Financeres i assegurances i Activitats immobiliàries* –amb una participació sobre el total molt més reduïda, inferior al 10%- la presència del col·lectiu masculí va ser molt elevada, superior als dos terços de les persones emprenedores –de més del 70% en el cas del *Transport i l'Hostaleria*-. Pel que fa a la distribució entre els dos grans grups d'edat, l'any 2018 el predomini va ser del col·lectiu de 18 a 39 anys, tant a les activitats d'*Informació, Financeres i immobiliàries* (53,3%) com, en menor mesura, al *Transport i Hostaleria* (51,9%).

IV.3. Durada de l'activitat emprenedora

D'acord amb la MCVL i com ve sent habitual any rere any, l'any 2018, bona part dels emprenedors autònoms (45,5%) havien iniciat la seva activitat recentment -en els darrers 12 mesos-, mentre que pel 24% del total l'antiguitat del negoci era de 12 a 24 mesos, i només en un 21,7% dels casos anava dels 2 als 3 anys. Els treballadors que portaven més temps desenvolupant l'activitat –de 3 a 3 anys i mig- i per tant, ja estaven a punt de completar l'etapa de l'emprenedoria, prèvia a la fase de consolidació empresarial –que va més enllà dels 42 mesos- van ser els més minoritaris, amb un pes del 8,9% del total.

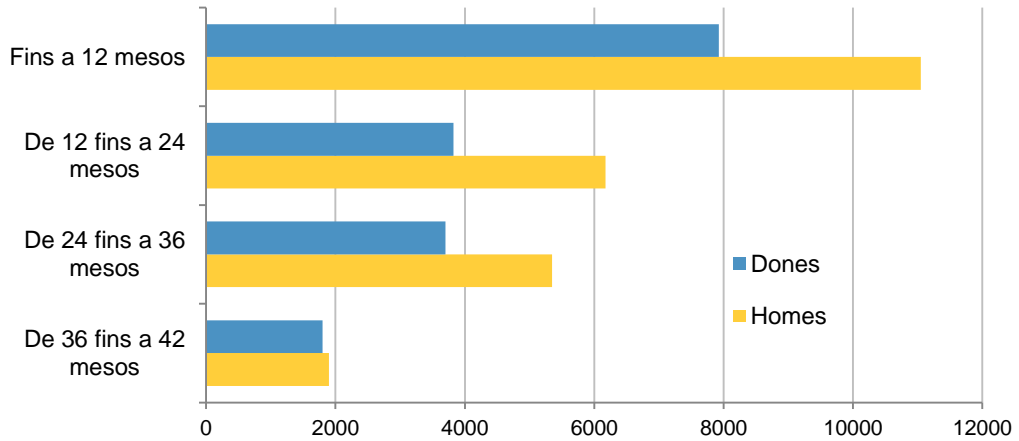
Taula 10. Emprenedors segons durada de l'activitat (2018)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
Fins a 12 mesos	18.975	45,5	41,8	58,2
De 12 fins a 24 mesos	10.000	24,0	38,3	61,8
De 24 fins a 36 mesos	9.050	21,7	40,9	59,1
De 36 fins a 42 mesos	3.700	8,9	48,6	51,4
Total	41.725	100	41,3	58,7

El pes del col·lectiu masculí va ser novament superior al del femení en totes les etapes, des de la fase més inicial –l'emprenedoria naixent, fins a 1 any d'antiguitat- a les de major consolidació de la iniciativa empresarial.

Tanmateix, la participació més equilibrada d'ambdós sexes es va observar precisament quan les persones emprenedores portaven de 3 a 3,5 anys involucrades en el negoci (gràfic 8), és a dir, en l'etapa en que l'emprenedoria està més consolidada, moment en que la participació relativa del col·lectiu femení va arribar al 48,6% del total, uns set punts percentuals per sobre de la mitjana.

Gràfic 8. Emprenedors segons durada de l'activitat (Barcelona, 2018)

V. L'EMPRENEDORIA A BARCELONA PER DISTRICTES

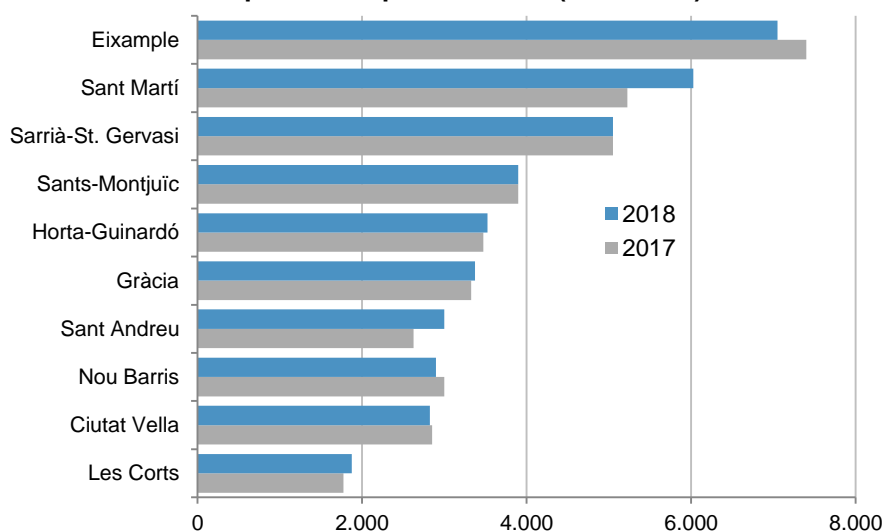
La taula 11 presenta la distribució territorial del nombre d'emprenedors corresponent a l'any 2018⁷. L'Eixample va ser –com habitualment–, el districte que concentrava el major nombre d'emprenedors (16,9% del total) de forma coherent amb el pes de la seva població resident, multiplicant gairebé per quatre la xifra de Les Corts (4,5%).

Taula 11. Emprenedoria per districtes, sexe, gran grup d'edat i nacionalitat (Barcelona, 2018)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)	18-39 (%)	40-64 (%)	espanyols (%)	estrangers (%)
1. Ciutat Vella	2.825	6,8	33,6	66,4	58,4	41,6	48,7	51,3
2. Eixample	7.050	16,9	41,1	58,9	47,5	52,5	66,7	33,3
3. Sants-Montjuïc	3.900	9,3	41,0	59,0	48,7	51,3	53,8	46,2
4. Les Corts	1.875	4,5	52,0	48,0	42,7	57,3	80,0	20,0
5. Sarrià-St. Gervasi	5.050	12,1	48,5	51,5	47,5	52,5	82,7	17,3
6. Gràcia	3.375	8,1	42,2	57,8	54,1	45,9	73,3	26,7
7. Horta-Guinardó	3.525	8,4	46,8	53,2	51,1	48,9	63,8	36,2
8. Nou Barris	2.900	7,0	33,6	66,4	50,0	50,0	65,5	34,5
9. Sant Andreu	3.000	7,2	40,8	59,2	60,8	39,2	62,5	37,5
10. Sant Martí	6.025	14,4	41,1	58,9	52,3	47,7	61,8	38,2
NC	2.200	5,3	28,4	71,6	55,7	44,3	23,9	76,1
BARCELONA	41.725	100	41,3	58,7	51,2	48,8	63,8	36,2

Al gràfic 9 els districtes s'ordenen en funció del nombre total de persones emprenedores de 2018. En la banda alta i després de l'Eixample l'any 2018 es van situar, com un any enrere, Sant Martí i Sarrià-Sant Gervasi. En el cas d'aquest darrer districte resulta significatiu el pes dels autònoms involucrats en la creació d'un negoci en relació amb el total de Barcelona (12,1%), per ser relativament més elevat del que li correspondria per població.

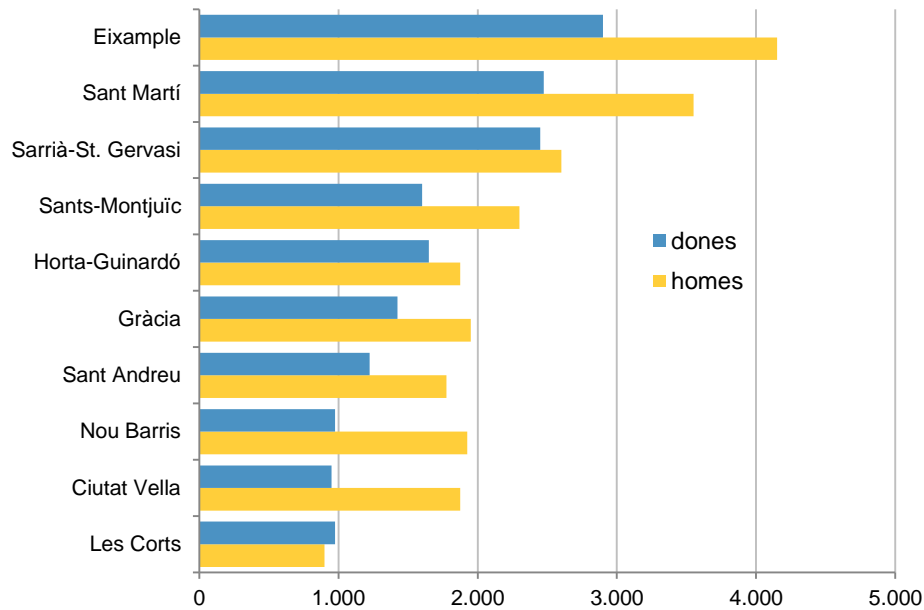
Gràfic 9. Emprenedors per districtes (Barcelona)

⁷ La mostra d'emprenedors per districtes inclou un 5,3% d'observacions en les que no consta el districte de residència de l'emprenedor. La major part d'aquestes observacions corresponen majoritàriament a un perfil d'home (71,6%), de 18 a 39 anys (55,7%) i de nacionalitat estrangera (76,1%). Això implica que, en els resultats obtinguts per districtes, aquests col·lectius presenten un cert biaix a la baixa.

L'increment del nombre d'emprenedors experimentat a la ciutat durant l'any 2018 (+2,8%) es va estendre a bona part dels districtes, però la dinàmica de creixement no va ser homogènia territorialment. Mentre la xifra va créixer durant el darrer any per sobre de la mitjana a districtes com Sant Martí (+15,3%), Sant Andreu (+14,3%) i Les Corts (+5,6%), a d'altres va anar a la baixa. És el cas de l'Eixample (-4,7%), Nou Barris (-3,3%) o Ciutat Vella (-0,9%).

Gràfic 10. Emprenedors per districtes i sexe (2018)

Pel que fa a la distribució per sexe (gràfic 10), els resultats del 2018 seguien mostrant una participació dels homes superior a la de les dones a gairebé tots els districtes. Tanmateix, a Les Corts, el districte que comptava amb el nombre de persones emprenedores més reduït de la ciutat –en línia amb el pes de la seva població– la participació del col·lectiu femení (52%) va ser més elevada que la del segment masculí, gràcies al fort increment que durant l'any 2018 va experimentar la xifra d'emprenedores.

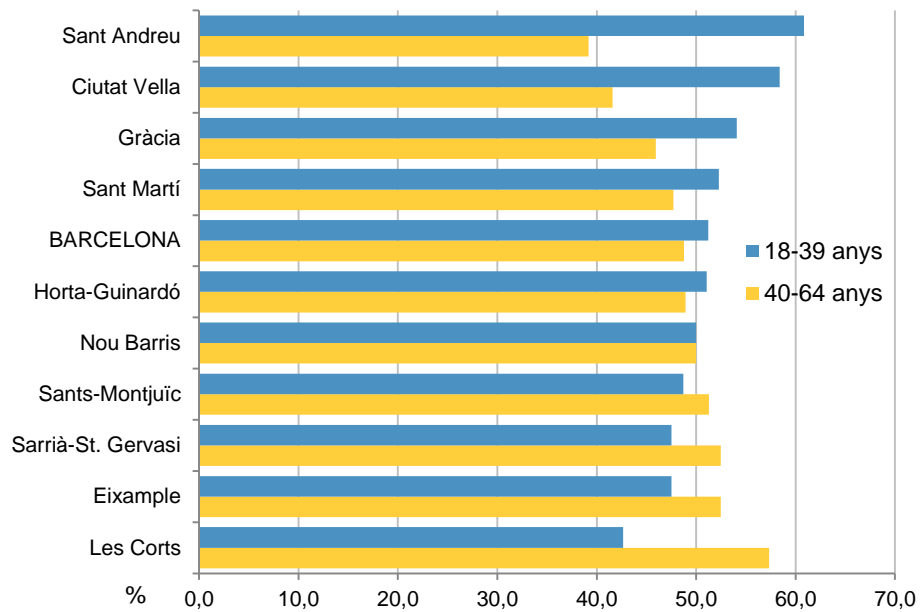
També a Sarrià-Sant Gervasi (48,5%), Horta- Guinardó (46,8%) i en menor mesura a Gràcia (42,2%), el pes de les dones es va situar per sobre de la mitjana de Barcelona (41,3%), mentre que a l'altre extrem trobem Ciutat Vella i Nou Barris, amb el percentatge de participació femenina més baix (33,6%), i on dos de cada tres emprenedors eren homes.

En relació amb l'edat dels emprenedors, el repunt que l'any 2018 va experimentar el segment de 18 a 39 anys va fer que a bona part dels districtes el pes relatiu dels emprenedors d'aquesta franja d'edat fos més elevat (gràfic 11). Tanmateix, a Les Corts, l'Eixample, Sarrià-Sant Gervasi i Sants-Montjuïc, el predomini va correspondre als emprenedors de 40 a 64 anys, mentre que la distribució entre els dos grans grups d'edat era més equilibrada a Nou Barris.

Sant Andreu va ser el districte amb una participació relativa més elevada del col·lectiu d'emprenedors joves, de més del 60% del total, gairebé deu punts superior a la mitjana de

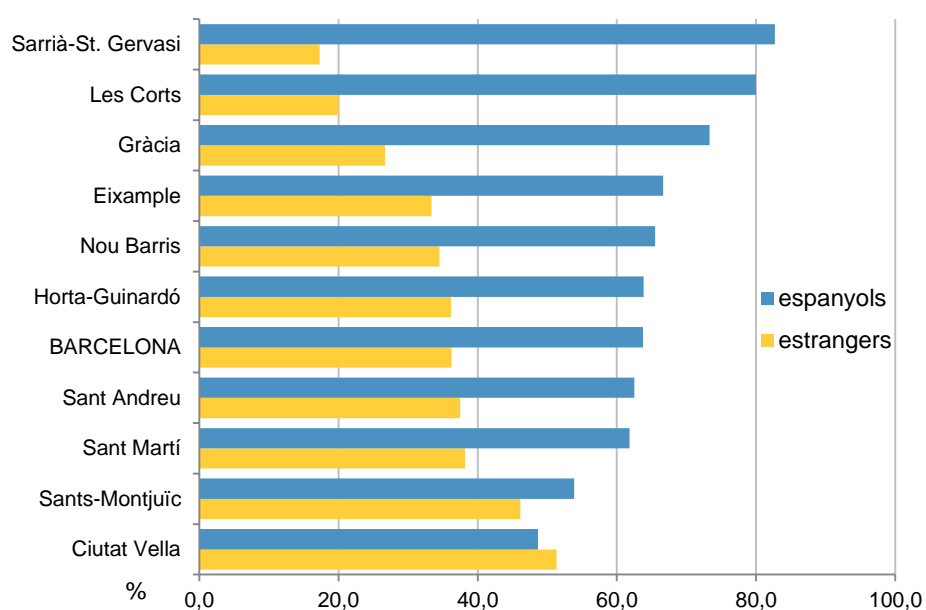
la ciutat. També a Ciutat Vella, Gràcia i Sant Martí, el pes dels emprenedors del grup de 18 a 39 anys es va situar per sobre de la mitjana (51,2%), mentre que a Les Corts, a l'extrem oposat, el 57,3% dels emprenedors es trobaven al grup de 40 a 64 anys i la participació dels més joves es va situar més de 8 punts per sota de la mitjana.

Gràfic 11. Emprenedors segons gran grup d'edat, 2018 (%)

El gràfic 12 presenta els districtes ordenats en funció del pes relatiu de la nacionalitat dels emprenedors.

Gràfic 12. Emprenedors segons nacionalitat, 2018 (%)

De forma similar a l'any anterior, Ciutat Vella seguia sent l'any 2018 el districte on la participació dels emprenedors estrangers va é's més elevada (51,3%) i l'únic en que el pes d'aquest col·lectiu va ser superior al dels espanyols, de forma coherent amb l'estructura poblacional del districte –el pes dels estrangers respecte als residents de 18 a 64 anys supera el 50%-. Altres districtes amb un pes dels emprenedors estrangers per sobre de la mitjana l'any 2018 van ser Sants-Montjuïc (prop del 46,2%), Sant Martí (38,2%) i Sant Andreu (37,5%). A tots ells –a diferència de Ciutat Vella- els emprenedors de nacionalitat estrangera es van incrementar de forma important durant el 2018.

A l'altre extrem, a Sarrià-Sant Gervasi, el pes de l'emprenedoria estrangera (17,3%) va continuar sent l'any 2018 el més reduït de la ciutat, amb un valor que va representar menys de la meitat de la mitjana, tot i que aquest districte va registrar un dels increments més elevats en el nombre d'emprenedors estrangers.

VI. TAXES D'ACTIVITAT EMPRENEDORA

L'estimació del nombre d'emprenedors autònoms obtinguda a partir de la MCVL ens permet conèixer la propensió a l'emprenedoria en un determinat territori, a partir del càlcul del percentatge de població adulta (de 18 a 64 anys) involucrada en activitats empresarials en fase inicial. En aquest apartat de l'informe es presenten les taxes d'activitat emprenedora calculades d'acord amb la metodologia del projecte GEM (Global Entrepreneurship Monitor), que defineix la *TEA (Total Entrepreneurial Activity)*, com el percentatge de població de 18 a 64 anys involucrada en iniciatives emprenedores al llarg d'un període no superior als 42 mesos.

VI.1. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona i a d'altres àmbits i ciutats

La taxa d'activitat emprenedora a Barcelona l'any 2018 va ser del 4,06%, superior a la de tots els altres àmbits analitzats. A la resta de l'AMB, la taxa es va situar en el 3,10%, com l'any anterior, per sota de la del conjunt de Catalunya (3,49%) i Espanya (3,40%). La taxa del conjunt de l'AMB (3,65%) va assolir un valor lleugerament més alt que el del conjunt de Catalunya.

Taula 12. Taxes d'Activitat Emprenedora (2018)

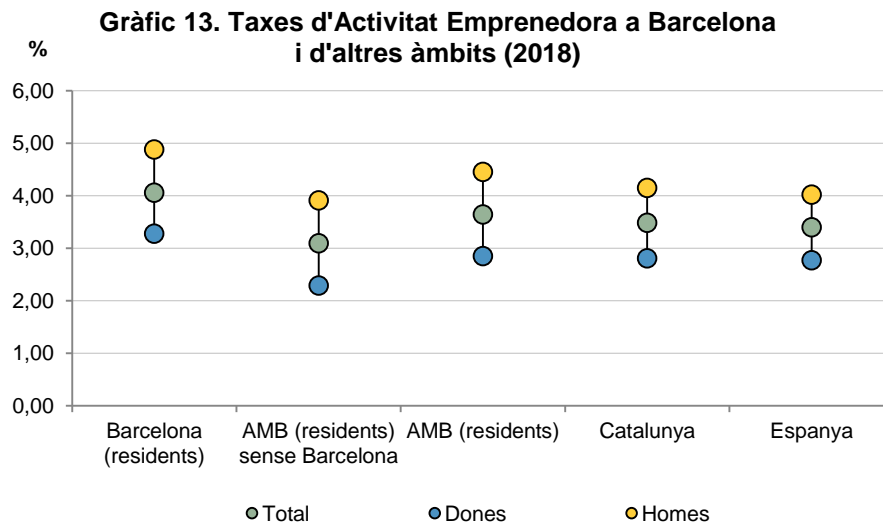
	Total	Dones	Homes
Barcelona (residents)	4,06	3,28	4,88
AMB (residents) sense Barcelona*	3,10	2,29	3,91
AMB (residents)*	3,65	2,86	4,46
Catalunya	3,49	2,81	4,15
Espanya	3,40	2,78	4,02

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants (segons Cens 2011).

Aquests valors, obtinguts a partir de l'explotació de les microdades de la MCVL -extretes dels registres de la Seguretat Social- constitueixen una font d'informació complementària a la que tradicionalment s'ha anat publicant en el marc del projecte *Global Entrepreneurship Monitor*⁸ (GEM), que ofereix dades per Catalunya i la província de Barcelona, obtingudes fonamentalment a partir d'enquestes a la població de 18 a 64 anys sobre percepcions d'oportunitats i intencions d'emprendre, així com també a experts de l'entorn emprenedor.

Per sexe, la taxa dels homes a Barcelona (4,88%) es va situar, un any més, per sobre de la de les dones (3,28%), pel menor pes relatiu del col·lectiu femení respecte al total d'emprenedors (41,3%). A la resta d'àmbits analitzats, la taxa d'activitat emprenedora femenina també va quedar per sota de la dels homes, i el diferencial entre ambdós sexes tant a Barcelona com al conjunt de l'AMB (1,6 punts) va ser lleugerament superior al de Catalunya (1,3) o Espanya (1,2).

Adicionalment, les taxes dels col·lectius femení i masculí de Barcelona van superar les respectives taxes per sexe del conjunt de municipis de l'AMB, de Catalunya i Espanya.

A la taula 13 es presenten ordenades segons el nombre d'emprenedors, a més de Barcelona, les deu més grans ciutats espanyoles, així com les quatre urbs catalanes amb un major nombre d'habitants, després de la capital.

Un any més, Barcelona va encapçalar el rànquing d'activitat emprenedora a les grans ciutats catalanes i espanyoles (gràfic 14). La capital catalana va registrar la taxa més elevada, tant del col·lectiu femení com del masculí. Darrera es van situar Palma de Mallorca (3,82%), València (3,74%) i Múrcia (3,57%), formant un grup de grans ciutats de més de 400.000 habitants de l'arc mediterrani i amb una notable propensió a l'emprenedoria.

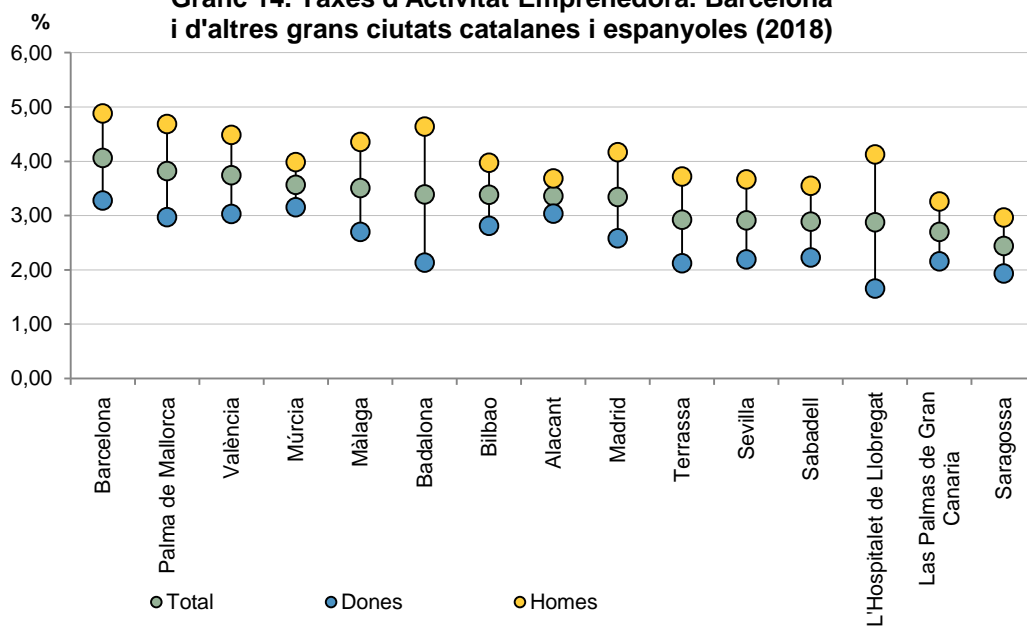
⁸ D'acord amb les dades del *Global Entrepreneurship Monitor. 2018/2019*, l'índex TEA (Total Entrepreneurial Activity) revela que el 2018, un 8,6% de la població de 18 a 64 anys de la demarcació de Barcelona estava involucrada en activitats emprenedores en fase inicial (8,1% a Catalunya i 6,4% a Espanya).

Taula 13. Emprenedoria i Taxes d'Activitat Emprenedora a les grans ciutats (2018)

	Nombre d'Emprenedors	Taxa Total	Dones	Homes
Madrid	68.425	3,34	2,58	4,17
Barcelona	41.725	4,06	3,28	4,88
València	18.625	3,74	3,03	4,49
Màlaga	12.800	3,51	2,70	4,36
Sevilla	12.600	2,91	2,19	3,67
Palma de Mallorca	10.400	3,82	2,97	4,69
Múrcia	10.225	3,57	3,15	3,99
Saragossa	10.050	2,44	1,93	2,97
Bilbao	7.200	3,38	2,81	3,98
Alacant	7.050	3,36	3,04	3,69
Las Palmas de Gran Canaria	6.800	2,70	2,15	3,26
L'Hospitalet de Llobregat	4.725	2,88	1,66	4,13
Badalona	4.625	3,39	2,13	4,64
Terrassa	4.025	2,93	2,12	3,72
Sabadell	3.800	2,89	2,23	3,55

De forma similar a Barcelona, on la taxa d'activitat empenedora va augmentar moderadament l'any 2018, també a d'altres ciutats capdavanteres del rànquing com Palma de Mallorca, València o Màlaga la taxa va anar a l'alça, mantenint-se per davant de la registrada a Madrid. De les ciutats de l'entorn metropolità, l'any 2018 cal destacar el creixement de la taxa mitjana a Badalona, que la va situar per davant de ciutats com Bilbao, Alacant, o la pròpia capital espanyola, malgrat que la taxa d'emprenedoria femenina seguia registrant un valor relativament baix.

Gràfic 14. Taxes d'Activitat Emprenedora. Barcelona i d'altres grans ciutats catalanes i espanyoles (2018)

VI.2. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora 2010-2018

Després de la moderada reducció que la taxa d'activitat empenedora va registrar l'any 2017 a tots els àmbits analitzats, l'any 2018 va reprendre la tendència a l'alça a Barcelona, mentre es va estabilitzar a la resta de municipis de l'AMB i va mostrar una evolució a la baixa al conjunt de Catalunya, situant-se en el nivell més baix dels darrers cinc anys. El lleuger repunt de la taxa a Barcelona obeeix a l'increment del nombre d'emprenedors l'any 2018 (+2,8%) en un context d'estabilització de la població de 18 a 64 anys en relació amb el 2017.

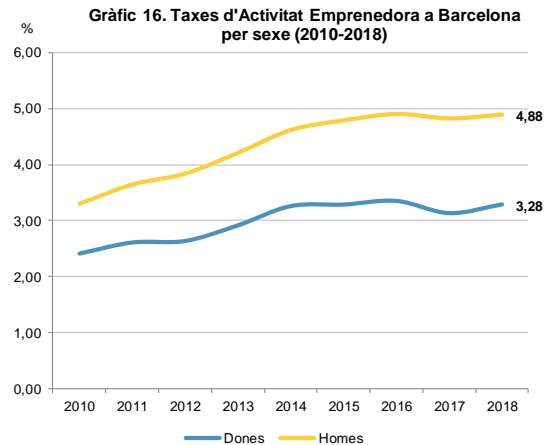
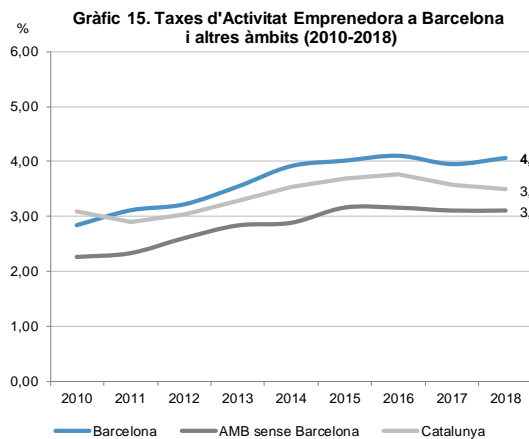
Taula 14. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (2010-2018)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Barcelona	2,84	3,11	3,22	3,54	3,91	4,01	4,10	3,95	4,06
AMB sense Barcelona*	2,26	2,32	2,60	2,83	2,88	3,15	3,15	3,10	3,10
Catalunya	3,09	2,90	3,02	3,28	3,54	3,69	3,76	3,57	3,49

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

Pel conjunt del període 2010-2018, l'augment de la taxa a Barcelona va ser d'1,2 punts, més elevat que el registrat a la resta de l'AMB (0,8 punts) o al conjunt de Catalunya (0,4 punts), i respon a l'increment del nombre d'emprenedors, de l'ordre del 39% entre 2010 i 2018, en un context de disminució de la població de 18 a 64 anys (-2,5%).

A la resta de l'AMB, amb una evolució similar (gràfic 15) les taxes d'activitat empenedora es van situar per sota de les de Barcelona al llarg de tot el període. A l'entorn metropolità l'increment del nombre d'emprenedors entre 2010 i 2018 també va ser molt intens (+36,9%), si bé el descens de població va ser més contingut (-0,4%) i això va frenar l'evolució a l'alça de la taxa d'emprenedoria.

Per sexe, la taxa de les dones es va situar per sota de la dels homes al llarg de tot el període analitzat, tant a Barcelona (gràfic 16) com a la resta d'àmbits. Després del retrocés de 2017, la propensió a l'emprenedoria femenina en l'any 2018 va recuperar el nivell de tres anys enrere a Barcelona (3,28%), sense superar el màxim de 2016, de forma similar a l'evolució de la taxa d'activitat emprenedora masculina (4,88%).

Taula 15. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (Dones)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Barcelona	2,40	2,60	2,63	2,91	3,25	3,28	3,34	3,12	3,28
AMB sense Barcelona*	1,78	2,01	2,20	2,35	2,25	2,31	2,29	2,24	2,29
Catalunya	2,55	2,46	2,55	2,73	2,85	2,84	2,92	2,77	2,81

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

Si bé la taxa femenina va registrar l'any 2018 un petit repunt, lleugerament més intens que el del col·lectiu masculí, també és cert que al llarg del període comprés entre 2010 i 2018, la propensió a l'emprenedoria en el cas de les dones a Barcelona ha crescut menys (0,9 punts) que la dels homes (1,6 punts) i el diferencial en les taxes entre ambdós sexes ha tendit a eixamplar-se en relació amb el 2010, de forma similar a tots els àmbits.

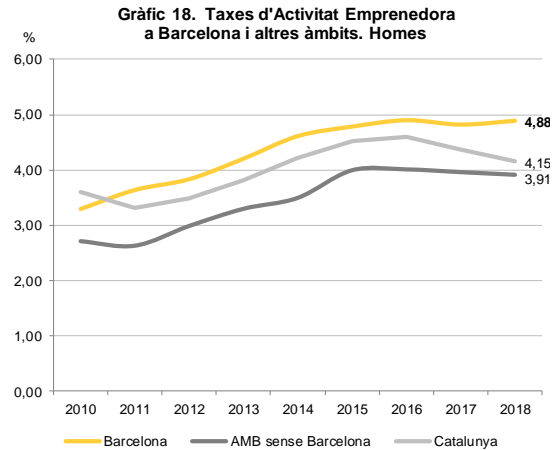
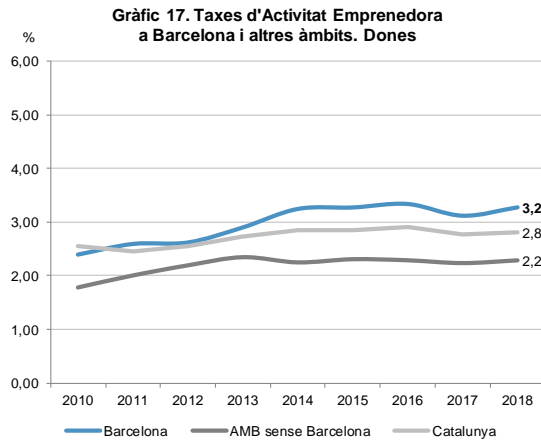
Taula 16. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (Homes)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Barcelona	3,30	3,64	3,83	4,20	4,61	4,78	4,89	4,82	4,88
AMB sense Barcelona*	2,72	2,63	2,99	3,30	3,50	3,99	4,01	3,96	3,91
Catalunya	3,60	3,32	3,49	3,82	4,22	4,53	4,60	4,37	4,15

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

Com es pot veure als gràfics 17 i 18, les taxes d'activitat emprenedora del col·lectiu femení i masculí van seguir una trajectòria a l'alça més intensa a Barcelona i es van situar per sobre de les de la resta d'àmbits a tot el període estudiat, amb l'excepció de l'any 2010, quan l'activitat emprenedora al conjunt de Catalunya va ser superior.

Per altra banda, les taxes femenines a tots els àmbits es van situar l'any 2018 en nivells inferiors als que ja presentaven les taxes masculines el 2010. La tendència a l'alça en el diferencial entre les taxes d'ambdós sexes –l'any 2018 va ser d'1,6 punts tant a Barcelona com a l'AMB– obeeix fonamentalment al major increment del nombre d'homes emprenedors al llarg del període 2010-2018, però també a la disminució de la població de 18 a 64 anys, que va ser superior en el cas del col·lectiu masculí.

Pel conjunt de Catalunya, el diferencial en les taxes d'activitat empenedora d'ambdós sexes ha tendit a eixamplar-se en menor mesura que a Barcelona i l'AMB, ja que des de 2016 la propensió a l'emprenedoria masculina al conjunt del país va retrocedir de forma notable (gràfic 18).

Posant el focus en l'edat dels empenedors, la taxa d'activitat empenedora del grup de 18 a 39 anys es va situar per sobre de la dels empenedors/es de 40 a 64 anys al llarg de tot el període 2010-2018, tant a Barcelona com a la resta d'àmbits.

Taula 17. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (18 - 39 anys)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Barcelona	3,21	3,58	3,72	3,98	4,46	4,36	4,41	4,16	4,58
AMB sense Barcelona*	2,62	2,77	3,05	3,15	3,02	3,53	3,49	3,24	3,43
Catalunya	3,26	3,31	3,46	3,72	3,97	4,09	4,14	3,90	3,88

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

Per altra banda, l'evolució del darrer any va ser especialment positiva a Barcelona i en menor mesura a la resta de l'AMB pel que fa a les taxes d'activitat empenedora del grup de 18 a 39 anys, mentre que les taxes corresponents al grup d'edat de 40 a 64 anys van retrocedir l'any 2018 a tots els àmbits.

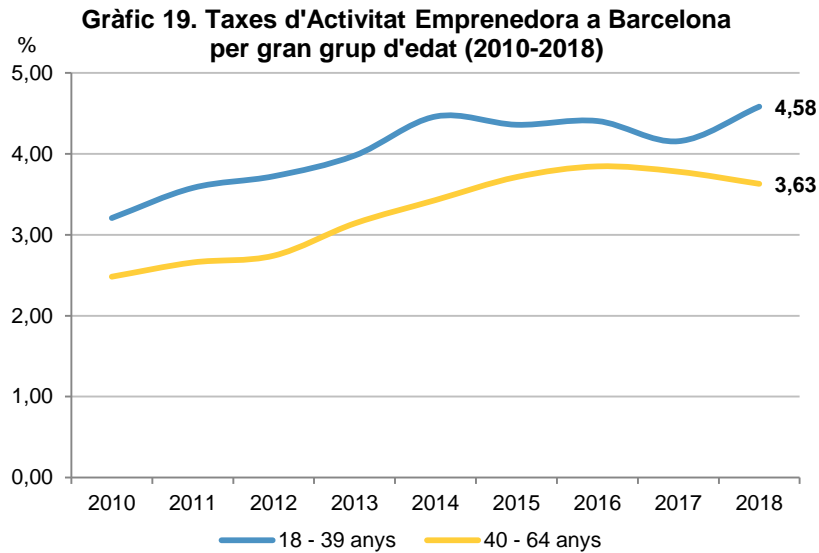
Taula 18. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (40 - 64 anys)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Barcelona	2,48	2,66	2,74	3,14	3,43	3,71	3,84	3,78	3,63
AMB sense Barcelona*	1,88	1,89	2,17	2,54	2,75	2,85	2,89	2,99	2,85
Catalunya	2,91	2,50	2,61	2,89	3,18	3,37	3,47	3,33	3,20

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

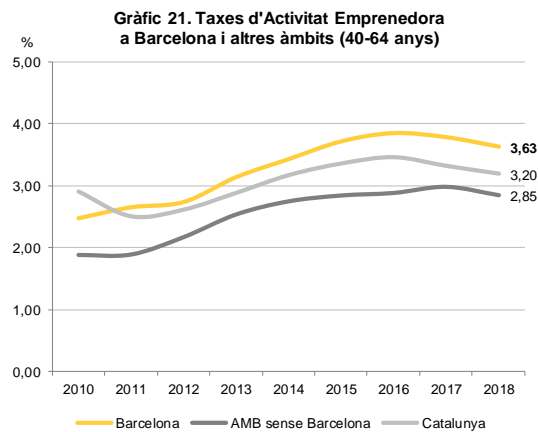
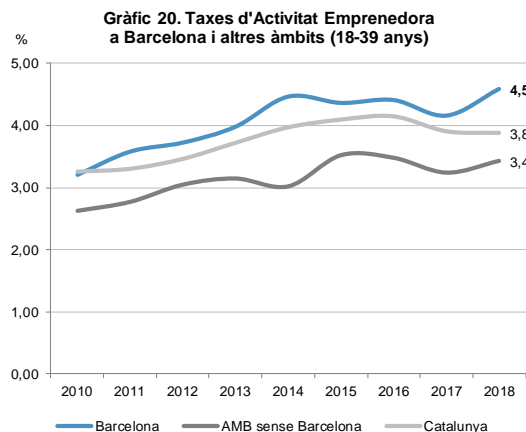
Amb una perspectiva més àmplia, la taxa d'activitat empenedora del col·lectiu de joves de 18 a 39 anys va créixer notablement a Barcelona fins l'any 2014, moment a partir del qual va evolucionar lleugerament a la baixa, coincidint amb la fase de recuperació econòmica, per tornar a repuntar significativament l'any 2018 (gràfic 19) assolint un nou màxim (4,58%).

La taxa dels emprenedors de 40 a 64 anys, en canvi, va seguir una tendència lleument descendent des de 2016, fins a situar-se en el 3,63% l'any 2018, el valor més baix dels darrers quatre anys. Malgrat el fort increment del nombre d'emprenedors de 40 a 64 anys al conjunt del període 2010-2018, l'evolució alcista de la població en aquest grup d'edat ha frenat el creixement de les taxes d'activitat emprenedora, que ha estat d'1,1 punts.

Amb un increment del nombre d'emprenedors relativament més moderat, la propensió a l'emprenedoria del col·lectiu de 18 a 39 anys va augmentat en major mesura entre 2010 i 2018 a Barcelona (1,4 punts), ja que el retrocés notable de la població d'aquest grup d'edat ha jugat a favor de l'increment de les taxes d'activitat emprenedora. El diferencial en les taxes d'ambdós grups d'edat, que ha tornat a eixamplar-se l'any 2018 a Barcelona, era l'any 2018 de gairebé un punt, més elevat que a la resta d'àmbits.

Les taxes a Barcelona es van situar per sobre de les de la resta d'àmbits a tot el període estudiat, amb l'excepció de l'any 2010, quan la taxa del conjunt de Catalunya va ser més elevada, especialment en el grup d'edat de 40 a 64 anys (gràfics 20 i 21). Entre 2010 i 2018, l'augment de les taxes d'activitat emprenedora (per ambdós grups d'edat) va ser lleugerament més intens a Barcelona que a l'AMB i Catalunya.

Pel que fa a la nacionalitat dels emprenedors (taules 19 i 20), la població estrangera va mostrar unes taxes d'activitat emprenedora més elevades que les dels residents espanyols al llarg de tot el període estudiat, tant a Barcelona com a la resta d'àmbits, amb l'única excepció de l'any 2010, quan a Catalunya la taxa dels emprenedors espanyols va ser superior a les dels estrangers.

Taula 19. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (espanyols)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Barcelona	2,78	2,91	2,90	3,29	3,69	3,72	3,72	3,41	3,40
AMB sense Barcelona*	2,16	2,15	2,37	2,67	2,62	2,80	2,80	2,70	2,64
Catalunya	3,19	2,88	2,98	3,22	3,43	3,49	3,51	3,24	3,13

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

La taxa d'activitat emprenedora dels espanyols va registrar una evolució positiva entre 2010 i el bienni 2015-2016 a tots els àmbits, però des de llavors ha mantingut una trajectòria a la baixa, acumulant dos anys consecutius de descensos. Tanmateix, a Barcelona, el descens de 2018 va ser contingut i la taxa pràcticament es va estabilitzar.

La propensió a l'emprenedoria dels residents estrangers en canvi, ha mantingut una evolució a l'alça sostinguda al llarg de tot el període 2010-2018 tant a la ciutat com a l'entorn metropolità, mentre que al conjunt de Catalunya, la taxa dels estrangers, com la dels de nacionalitat espanyola, també ha evolucionat a la baixa durant el 2018.

Taula 20. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (estrangers)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Barcelona	3,06	3,80	4,29	4,40	4,69	5,07	5,47	5,75	6,16
AMB sense Barcelona*	2,64	3,05	3,55	3,53	4,09	5,01	4,96	5,11	5,27
Catalunya	2,66	2,99	3,23	3,53	4,08	4,68	5,02	5,22	5,13

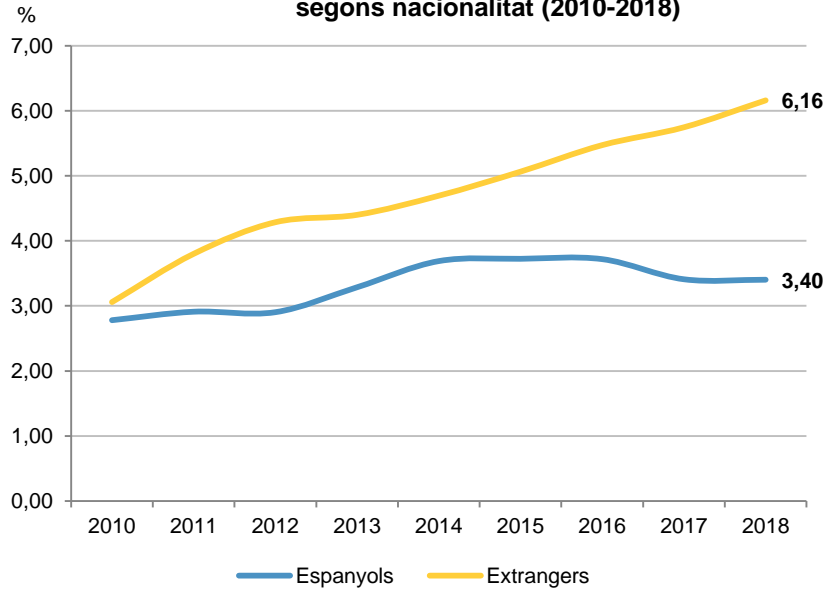
(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants, segons els censos de Població 2001 i 2011.

A Barcelona, la taxa d'activitat emprenedora dels residents espanyols es va situar l'any 2018 en el 3,40%, de forma similar a un any enrere, ja que tant el nombre d'emprenedors espanyols com la població van disminuir en relació amb el 2017 en una proporció equivalent. En relació amb el 2010, la propensió a l'emprenedoria dels espanyols ha crescut moderadament (sis dècimes), per l'increment del nombre d'emprenedors al llarg d'un període en que la població espanyola de 18 a 64 anys va anar a la baixa.

En canvi, la taxa d'activitat dels estrangers va augmentar de forma notable el 2018 a Barcelona, situant-se en el 6,18% i assolint un nou màxim, pel fort repunt del nombre d'emprenedors estrangers durant el darrer any (+10,6%), més intens que l'augment registrat per la població estrangera de 18 a 64 anys. En relació amb el 2010, la taxa d'activitat emprenedora dels estrangers s'ha incrementat en més de 3 punts percentuals, ja que al llarg d'aquest període, el nombre d'emprenedors estrangers s'ha doblat.

La combinació d'aquestes dinàmiques ha generat l'eixamplament del diferencial en les taxes d'activitat emprenedora entre ambdós col·lectius (espanyols i estrangers) al llarg del període, tant a Barcelona (gràfic 22) com a la resta d'àmbits.

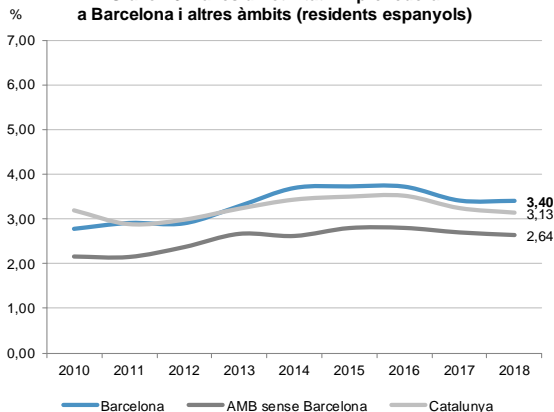
Gràfic 22. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona segons nacionalitat (2010-2018)

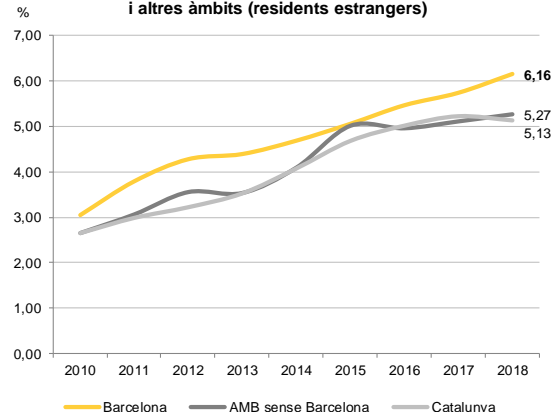
La taxa d'activitat dels emprenedors espanyols de Barcelona i la corresponent a la resta de l'AMB van evolucionar de forma similar entre 2010 i 2018, amb la de Barcelona situada per sobre al llarg de tot el període (gràfic 23). L'increment de les taxes dels emprenedors espanyols a Barcelona i l'AMB entre 2010 i 2018 ha estat superior al que es registra a Catalunya, on la taxa presenta una major tendència a l'estabilització: partint de valors més elevats a l'inici del període, des de 2013 es va situar per sota dels de la capital, registrant l'any 2018 un valor lleugerament inferior al de 2010.

La taxa del col·lectiu d'estrangers (gràfic 24) va mostrar un augment de magnitud similar als tres àmbits al conjunt del període analitzat. La taxa de Barcelona es va situar per sobre de la de Catalunya i de l'AMB amb l'excepció de 2015, quan es van registrar valors molt similars a la capital i el seu entorn metropolità.

Gràfic 23. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (residents espanyols)

Gràfic 24 Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (residents estrangers)

VI.3. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona segons les característics personals dels emprenedors

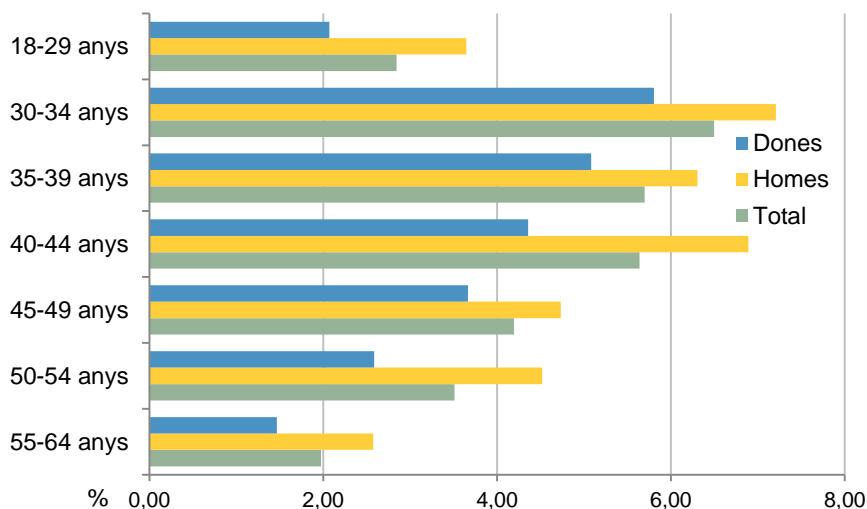
En aquest apartat s'analitzen les taxes d'activitat emprenedora a Barcelona amb més nivell de detall. La taula 21 mostra les taxes per sexe i edat, diferenciant els més joves (18-29 anys) i els d'edat més avançada (55-64 anys) de la resta d'emprenedors, que es segmenten per grup d'edat quinquennal.

Taula 21. Taxes a Barcelona segons grup d'edat (2018)

	Total	Dones	Homes
18-29 anys	2,85	2,07	3,65
30-34 anys	6,50	5,81	7,21
35-39 anys	5,70	5,08	6,31
40-44 anys	5,64	4,36	6,89
45-49 anys	4,20	3,67	4,73
50-54 anys	3,51	2,59	4,52
55-64 anys	1,97	1,47	2,57
Total	4,06	3,28	4,88

Les taxes d'activitat emprenedora més elevades es van concentrar en la franja d'edat compresa entre els 30 i 34 anys (gràfic 25), amb una taxa mitjana del 6,5%, superior al 7% en el cas del col·lectiu masculí (1,4 punts més que la taxa femenina). La propensió a l'emprenedoria entre els 35 i 44 anys també es va situar clarament per sobre de la mitjana, amb taxes d'activitat properes al 6%, i superiors a aquest valor en el cas dels homes. La població de més edat en canvi va mostrar menys propensió a emprendre negocis i les taxes d'activitat més reduïdes van ser les del grup d'entre 55 i 64 anys (1,97% de mitjana).

Gràfic 25. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona segons grup d'edat (2018)

Les taxes del col·lectiu femení van ser inferiors a les dels homes a totes les franges d'edat. El diferencial més gran en la propensió a l'emprenedoria entre homes i dones es va donar a la franja d'edat compresa entre els 40 i 44 anys, amb un biaix de 2,5 punts a favor del col·lectiu masculí.

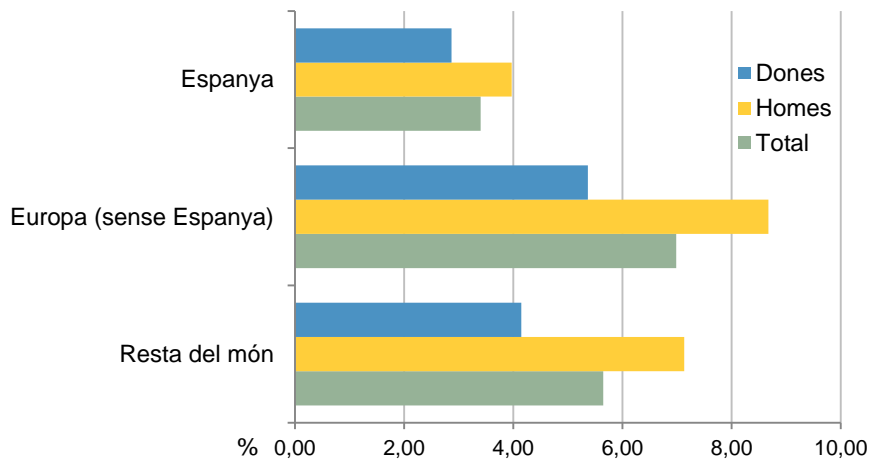
La taula 22 mostra les taxes d'activitat per sexe a Barcelona segons la nacionalitat dels emprenedors. Les taxes més elevades les va registrar el col·lectiu d'emprenedors europeus, amb gairebé un 7% de mitjana (8,67% en el cas dels homes). Les taxes mitjanes dels estrangers de la resta del món també van superar les dels emprenedors de nacionalitat espanyola, especialment les dels homes, però també les de les dones.

Taula 22. Taxes a Barcelona segons nacionalitat (2018)

	Total	Dones	Homes
Espanya	3,40	2,87	3,97
Europa (sense Espanya)	6,99	5,37	8,67
Resta del món	5,65	4,15	7,13
Total	4,06	3,28	4,88

La taxa d'activitat dels homes va ser superior a la de les dones tant entre els emprenedors estrangers com entre els espanyols, que van presentar el diferencial més petit entre ambdós sexes. La taxa dels homes estrangers de la resta del món va superar la del col·lectiu femení en gairebé tres punts percentuals. Però el diferencial més elevat entre ambdós sexes es va registrar entre els emprenedors europeus, amb una taxa dels homes superior en 3,3 punts percentuals a la de les dones (5,37%).

Gràfic 26. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona segons nacionalitat (2018)

VI.4. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona per districtes

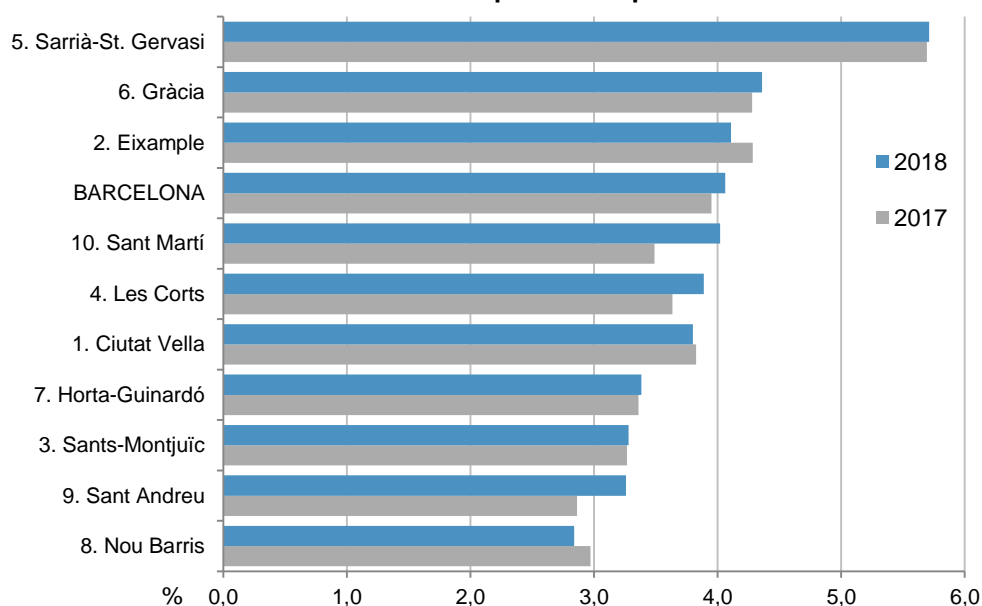
A la taula 23 es mostren les taxes d'activitat empenedora als deu districtes de la ciutat per sexe, gran grup d'edat i nacionalitat dels empenedors autònoms. Al gràfic 27 els districtes s'han ordenat en funció de la taxa d'activitat empenedora total corresponent a 2018.

Taula 23. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes, sexe, gran grup d'edat i nacionalitat (2018)

	Total	Dones	Homes	18-39 anys	40-64 anys	Espanyols	Estrangers
1. Ciutat Vella	3,80	2,80	4,64	3,94	3,62	4,00	3,63
2. Eixample	4,11	3,27	5,00	4,09	4,13	3,77	5,00
3. Sants-Montjuïc	3,28	2,64	3,94	3,46	3,13	2,37	5,92
4. Les Corts	3,89	3,83	3,96	3,80	3,96	3,72	4,74
5. Sarrià-St. Gervasi	5,71	5,19	6,30	6,32	5,25	5,62	6,22
6. Gràcia	4,36	3,48	5,35	4,97	3,81	4,11	5,22
7. Horta-Guinardó	3,38	3,08	3,71	4,02	2,90	2,63	6,88
8. Nou Barris	2,84	1,85	3,89	3,28	2,50	2,38	4,47
9. Sant Andreu	3,26	2,59	3,96	4,74	2,19	2,43	7,49
10. Sant Martí	4,02	3,27	4,79	4,89	3,37	3,19	6,97
BARCELONA	4,06	3,28	4,88	4,58	3,63	3,40	6,16

Com l'any anterior, el rànquing ve encapçalat per Sarrià-Sant Gervasi. Amb una taxa del 5,71%, va ser el districte amb la major propensió a l'activitat empenedora, tant per les dones com pels homes, tot i que en nombre total d'empenedors es va situar per darrera de l'Eixample i Sant Martí.

Gràfic 27. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes

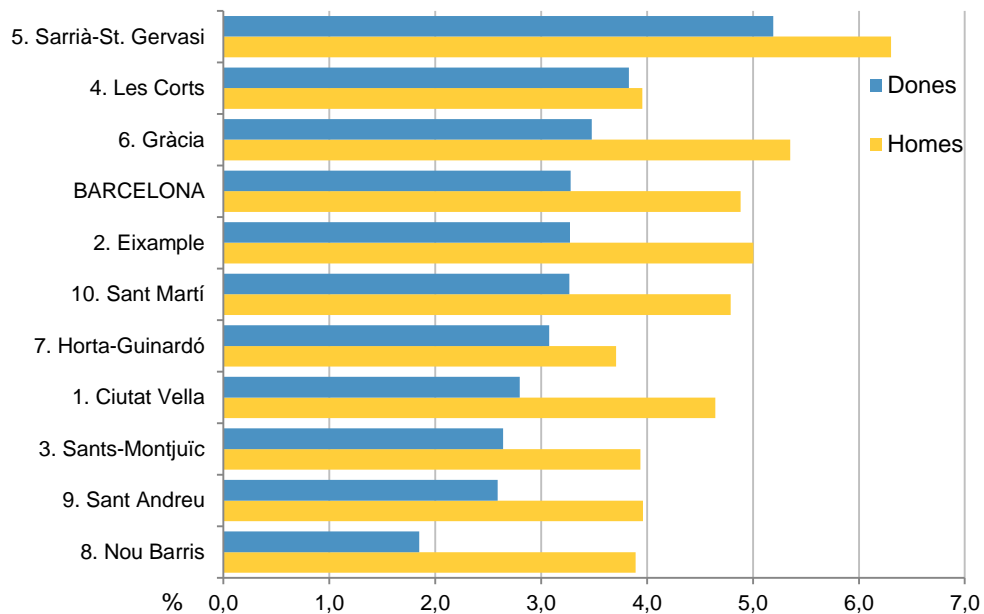
L'any 2018 Gràcia va escalar a la segona posició del rànquing, amb un taxa d'activitat empenedora total del 4,36%. També l'Eixample va superar la mitjana de Barcelona (4,11%), mentre que Sant Martí va registrar un valor molt proper al del conjunt de la ciutat

(4,02%) i la resta de districtes es van situar per sota, amb una taxa d'activitat inferior al 4%. La major part –un total de cinc districtes- va presentar una taxa a l'entorn del 3,5%, entre el 3,26% de Sant Andreu i el 3,89% de Les Corts, mentre que per sota del 3% només es va situar Nou Barris.

L'increment del nombre d'emprenedors al conjunt de la ciutat durant l'any 2018 va donar lloc a l'augment de les taxes d'activitat a la major part de districtes, el més intens dels quals es va registrar a Sant Martí. També a Sant Andreu i Les Corts les taxes van anar a l'alça de forma notable, mentre que a l'Eixample, Nou Barris i en menor mesura a Ciutat Vella van retrocedir.

La taxa d'activitat emprenedora de les dones va ser inferior a la dels homes a tots els districtes (gràfic 28). Sarrià-Sant Gervasi –el districte amb la major propensió a l'emprenedoria de la ciutat- va registrar la taxa d'activitat del col·lectiu femení més elevada (5,19%). En segon lloc es va situar Les Corts (3,83%), el districte amb el biaix entre homes i dones més reduït pel que fa a les taxes d'activitat emprenedora. També Gràcia (3,48%) es va situar per sobre de la mitjana, mentre que els valors de l'Eixample i Sant Martí (3,27%) van ser més propers a la mitjana de ciutat. La taxa d'activitat femenina més reduïda es va donar a Nou Barris, on no va arribar al 2%. És també en aquest districte on més elevades van ser les diferències en les taxes d'activitat emprenedora entre ambdós sexes, que van superar els dos punts percentuals.

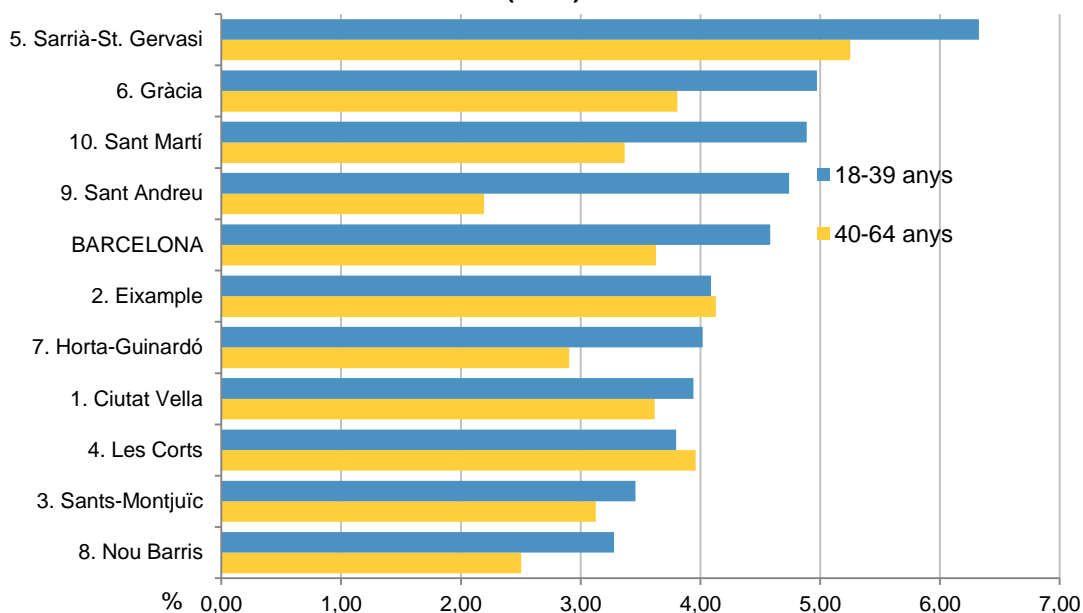
Gràfic 28. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes i sexe (2018)

Al gràfic 29 els districtes es presenten ordenats en funció de les taxes d'activitat emprenedora del col·lectiu de 18 a 39 anys. A la major part dels districtes, la taxa d'activitat emprenedora d'aquest grup d'edat va ser superior a la del grup de 40 a 64 anys. Només als districtes de Les Corts i l'Eixample es va registrar una propensió a emprendre relativament més elevada en el col·lectiu d'edat més avançada.

Sarrià-Sant Gervasi va presentar les taxes més elevades per ambdós grups d'edat. La taxa del col·lectiu de 18 a 39 anys es va situar per sobre del 6% i la dels de 40 a 64 anys va superar el 5%. També a Gràcia les taxes d'activitat d'ambdós grups d'edat es van situar per sobre de la mitjana de Barcelona. En sentit contrari, tant a Horta-Guinardó, com a Ciutat Vella, Sants-Montjuïc i Nou Barris, els valors de les taxes d'ambdós col·lectius van ser inferiors a les del conjunt de la ciutat.

Gràfic 29. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes i gran grup d'edat (2018)

Sant Andreu és el districte on el diferencial entre les taxes d'ambdós grans grups d'edat va ser més accentuat, ja que la dels joves de 18 a 39 anys es va situar per sobre de la mitjana (4,74%) mentre que la corresponent a l'estrat de 40 a 64 anys va registrar el valor més baix de la ciutat, tot just depassant el 2%. L'Eixample, en canvi, va ser el districte on es va observar la major equiparació en les taxes d'ambdós grups d'edat.

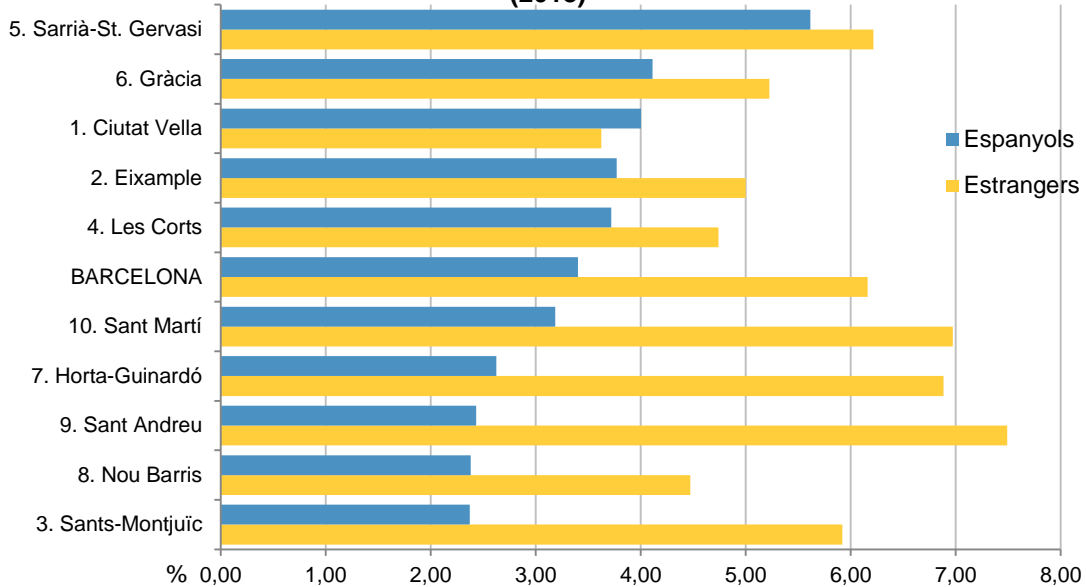
Al gràfic 30 els districtes s'ordenen en funció de les taxes d'activitat del col·lectiu d'emprenedors de nacionalitat espanyola, més nombrós que el d'estrangers, però en general, amb una menor propensió a l'emprenedoria. La taxa d'activitat emprenedora dels estrangers l'any 2018 va ser superior a la dels espanyols a tots els districtes, amb l'única excepció de Ciutat Vella.

Com l'any anterior, Sarrià-Sant Gervasi va ser el districte amb la taxa d'activitat emprenedora del col·lectiu de nacionalitat espanyola més elevada de la ciutat (5,62), mentre que els valors més baixos (per sota del 2,40%) es van registrar a Nou Barris i Sants-Montjuïc.

Pel que fa al col·lectiu de població estrangera, la taxa d'activitat emprenedora més alta el 2018 va ser la del districte de Sant Andreu (7,49%), on el diferencial respecte a la taxa d'activitat dels espanyols va superar els cinc punts percentuals. També a Sant Martí (6,97%), Horta-Guinardó (6,88%) i Sarrià-Sant Gervasi (6,22%) la propensió a l'emprenedoria dels residents de nacionalitat estrangera es va situar per sobre de la mitjana de Barcelona. En tots aquests districtes –especialment a Sant Andreu- l'increment

del nombre d'emprenedors estrangers l'any 2018 en relació amb un any enrere va ser notablement superior a la mitjana⁹.

Gràfic 30. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes i nacionalitat (2018)

La taxa d'activitat emprenedora de la població de nacionalitat estrangera més reduïda es va registrar a Ciutat Vella (3,63%), com ja havia passat en els anys anteriors. El retrocés experimentat pel col·lectiu d'emprenedors estrangers al districte l'any 2018 va fer que, tot i que la seva participació sobre el total d'emprenedors a Ciutat Vella continuava sent majoritària (51,3%), aquest pes relatiu, coherent amb l'estructura poblacional del districte, va ser lleugerament inferior al que representaven els estrangers sobre el total de residents de 18 a 64 anys (53,8%). De fet, aquest va ser el districte que va registrar una major equiparació en la propensió a l'emprenedoria entre estrangers i espanyols, amb una taxa d'aquests últims situada en el 4%, superior a la mitjana de Barcelona.

⁹ Veure nota al peu de pàgina 15.

VII. NOTA METODOLÒGICA

VII.1. Delimitació de la figura de l'emprenedor

La concepció i delimitació de la figura de l'emprenedor en aquest informe es basa en la metodologia del projecte GEM¹⁰, on s'identifiquen quatre etapes en el procés de l'emprenedoria, segons el diagrama adjunt.

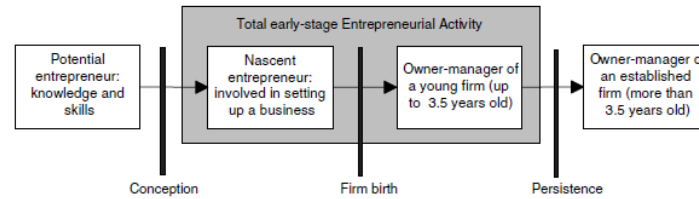

Figure 2. The entrepreneurial process and GEM operational definitions.

La figura de l'emprenedor en l'informe es centra en la segona i tercera etapes (emprenedoria naixent i nova, fins als 3,5 anys). No es té en compte l'emprenedoria potencial (primera etapa) ni la darrera etapa, relativa al la consolidació empresarial (iniciatives de més de 42 mesos). En l'actualitat aquesta delimitació està força consolidada i predomina clarament en els estudis internacionals sobre el fenomen de l'emprenedoria.

VII.2. Tractament estadístic

La informació s'obté de l'explotació de la Mostra Contínua de Vides Laborals (MCVL). La MCVL és una mostra aleatòria del 4% de les dades individualitzades anonimitzades de la Seguretat Social, complementada amb dades de Padró i de les retencions de l'IRPF. L'aprofitament estadístic es fa seguint el següent procés:

- a) Al fitxer d'episodis o vincles amb la Seguretat Social es seleccionen aquells que estan vigents a finals de l'any de referència. Es seleccionen els episodis de tots els règims de cotització.
- b) Es forma un arxiu amb un únic registre per a cada persona. En cas d'existir més d'un episodi vigent a finals de l'any de referència es selecciona l'episodi principal definit com el que té més durada.
- c) Es seleccionen només els treballadors en règim d'autònom a l'episodi principal.
- d) L'anterior fitxer, que és un fitxer de treballadors autònoms, es filtra de forma que només queden els treballadors autònoms amb una antiguitat no superior a 42 mesos.
- e) L'anterior fitxer es transforma en un fitxer de persones residents a Barcelona de 18 a 64 anys.
- f) El mostreig de la MCVL és de tipus aleatori simple. S'aplica l'elevació com a inversa de la fracció de mostreig. Com aquesta fracció a la MCVL és un 4%, l'elevació és de 25 en tots els registres.

¹⁰ Veure més detall metodològic als informes d'anys anteriors: 'L'emprenedoria a Barcelona, 2017'.